№ 182 (1995)
Серада, 29 верасня 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць —
5 разоў у тыдзень
Выдавец:
УП «Народная воля».

Кошт свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +14...+16, уначы — +8...+10, на працягу сутак — без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +15...+17, уначы — +10...+12, на працягу сутак — без ападкаў; у Гродне ўдзень — +13...+15, без ападкаў, уначы — +10...+12, дождж; у Віцебску ўдзень — +11...+13, уначы — +7...+9, на працягу сутак — без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +13...+15, уначы — +8...+10, на працягу сутак — без ападкаў; у Магілёве ўдзень — +13...+15, уначы — +6...+8, на працягу сутак — без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

Уладзімір Ганчарык выбывае з перадвыбарнай барацьбы

27 верасня Вярхоўны суд пацвердзіў прамавоцнасць рашэння Цэнтрвыбаркама аб адмове ў рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў былога кандыдата ў прэзідэнты Уладзіміра Ганчарыка. Палітык балатаваўся ў парламент па 109-й Уруцкай выбарчай акрузе сталіцы.

15 верасня акруговая выбарчая камісія адмовіла У.Ганчарыку ў рэгістрацыі кандыдатам у дэпутаты на падставе падачы ім несапраўдных подпісаў выбаршчыкаў, сабраных у яго падтрымку. 24 верасня Цэнтрвыбаркам пацвердзіў абгрунтаванасць гэтага рашэння.

27 верасня ў Вярхоўны суд разам з У.Ганчарыкам прыйшлі тры сведкі, чые подпісы былі прызнаны экспертам несапраўднымі. Яны паказалі, што ўласнаручна распісваліся ў падтрымку вылучэння У.Ганчарыка кандыдатам у дэпутаты. Акрамя таго, суду былі прадстаўлены 58 заяў грамадзян, якія пацвярджаюць, што яны ўласнаручна падпісваліся ў падпісных лістах, сабраных ініцыятыўнай групай палітыка. У.Ганчарык запатрабаваў, у мэтах высвятлення ісціны, правесці паўторную незалежную экспертызу подпісаў.

Аднак, нягледзячы на прыведзеныя доказы, пракурор заявіў, што не бачыць падстаў для таго, каб ставіць пад сумненні аб'ектыўнасць праведзенай экспертызы. Яго падтрымала і суддзя.

Вынесенае рашэнне У.Ганчарык назваў "цынізмам вышэйшай ступені". "Нічога іншага я і не чакаў", — сказаў палітык у інтэрв'ю БелаПАН.

Юрый ПАЦЁМКІН.

Партыйныя лідэры маюць намер сустрэцца з міністрам юстыцыі

Лідэры чатырох палітычных партый — Партыі камуністаў Беларускай, Аб'яднанай грамадзянскай партыі, Партыі БНФ і Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады — маюць намер сустрэцца з міністрам юстыцыі Віктарам Галаванавым.

Як паведаміў БелаПАН лідэр ПКБ Сяргей Калякін, палітыкі хочуць атрымаць адказ міністра аб прычынах пазапланавых праверак арганізацыйных структур, што паўсюдна ажыццяўляюцца абласнымі ўпраўленнямі юстыцыі. Толькі ў ПКБ, паведаміў С.Калякін, былі знятыя з уліку ўсе "пярвічкі" ва Ушацкім раёне (Віцебская вобласць), а таксама шэраг партарганізацый у Брэсцкай вобласці і Мінску. У выніку ПКБ пазбавілася трох кандыдатаў у дэпутаты, якія балатаваліся ў названых выбарчых акругах. Падобная сітуацыя і са структурамі іншых дэмакратычных партый.

Як лічыць С.Калякін, у гэтым выпадку органы юстыцыі на месцах "груба парушаюць закон "Аб палітычных партыях".

Юрый ПАЦЁМКІН.

Амерыканскі прафесар узнагароджаны ордэнам Ф.Скарыны

За вялікія заслугі ў гуманітарнай і дабрачыннай дзейнасці медыцынскі дырэктар міжнароднага фонду "Дзіцячае сэрца" прафесар хірургіі універсітэта штата Тэнесі (ЗША) **Вільям Новік** узнагароджаны ордэнам Францыска Скарыны. Указ аб гэтым падпісаў Аляксандр Лукашэнка.

Нагадаем, што з 19 верасня па 3 кастрычніка ў Мінску праходзіць шостая дабрачынная акцыя "Дзіцячае сэрца". У рамках гэтай акцыі 16 высокакваліфікаваных спецыялістаў з міжнароднай брыгады кардыёлагаў на чале з доктарам Вільямам Новікам разам з беларускімі хірургамі робяць складаныя аперацыі на адкрытым сэрцы дзецям з прыроджанымі парокамі сэрца з Беларусі.

Марына РАХЛЕЙ.

ГРОМКИЕ ДЕЛА

Невыездные

Не всякий белорусский чиновник долетит до Америки

Евросоюз и США наконец-таки приняли определенные меры по отношению к белорусским чиновникам, причастным, по мнению спецдокладчика Парламентской Ассамблеи Совета Европы (ПАСЕ) **Христоса Пургуридеса**, автора известного документа, к исчезновениям бывшего министра внутренних дел Беларуси **Юрия Захаренко**, бывшего председателя Центризбиркома РБ **Виктора Гончара**, бизнесмена **Анатолия Красовского** и оператора ОРТ **Дмитрия Завадского**. В понедельник вечером в Брюсселе, а чуть позже в Вашингтоне были распространены пресс-релизы, согласно которым вводится запрет на выдачу виз министру спорта и туризма **Юрию Сивакову**, министру внутренних дел Республики Беларусь **Владимиру Наумову**, генеральному прокурору РБ **Виктору Шейману**, а также командиру бригады специального назначения МВД РБ **Дмитрию Павличенко.**

Юрий Сиваков.

Владимир Наумов.

В заявлении ЕС говорится, что эти люди подозреваются в причастности к исчезновению и возможному убийству вышеперечисленных оппонентов существующего в Беларуси режима в 1999 и 2000 годах. Евросоюз ранее призывал Минск провести более детальное расследование исчезновений, но не получил ответа от белорусских властей. Юрий Сиваков, напомним, уже пострадал от такого пристального внимания к себе со стороны официальной Европы, когда получил отказ в визе на Олимпиаду в Афины и вынужден был управлять белорусской спортивной делегацией дистанционно.

Официальный Вашингтон приветствует принятое решение ЕС запретить выдачу въездных виз *"белорусским официальным лицам, имевшим отношение к исчезновению трех оппозиционых деятелей и журналиста в 1999 и 2000 годах". "Со своей стороны, согласно соответствующим американским законам и положениям, США предпримут шаги для того, чтобы белорусские официальные лица, имевшие отношение к этим политически мотивированным исчезновениям, не могли свободно приезжать в США"*, — подчеркивается в пресс-релизе Госдепартамента США.

В нем также сообщается, что, по данным принятого в январе 2004 года доклада ПАСЕ, *"имеются заслуживающие доверия свидетельства"* того, что ряд высокопоставленных официальных лиц Беларуси был причастен к исчезновению деятелей белорусской оппозиции. Утверждая, что *"серьезное расследование этих исчезновений до сих пор не проведено"*, Госдепартамент требует, чтобы власти Беларуси *"немедленно призвали к ответственности"* тех, кто виновен в этих исчезновениях. Заявив о *"нарушениях демократических принципов и прав человека в нашей стране"*, Госдепартамент выступил также с предупреждением о том, что продолжение этих нарушений *"еще больше изолирует руководство Беларуси от США и сообщества демократических наций Европы"*.

Виктор Шейман.

Дмитрий Павличенко.

Сам Христос Пургуридес, чей доклад вызвал настоящую цепную реакцию в Европе и США, считает, что власти Европы и Соединенных Штатов на этой "четверке" не остановятся. *"Я не имею никаких сомнений, что Лукашенко будет в списке визовых запретов,* — сказал Пургуридес в интервью Радио Свобода, — *если не будет решения провести независимое расследование. До того времени, пока не будет независимого расследования, Европейский Союз не имеет другого выбора, как идти на введение санкций против режима".*

"Политика так же увлекательна, как война. Но более опасна. На войне вас могут убить лишь однажды, в политике — множество раз", — сказал когда-то бывший британский премьер **Уинстон Черчилль**. Процедура публичной евро-американской "порки" тех, кто решил сегодня в Беларуси наплевать на всякие моральные принципы, продолжается.

На войне, как на войне?

Александр СИЛИЧ.
Фота photo.bymedia.net

В последнее время лукашенковские пропагандисты очень активно рисуют образ неких мифических врагов. Смотрю недавно очередной агитролик одиозных авторов и слышу: НАТО вплотную приблизилось к границам Беларуси, а это — возможная угроза нашей стране.

Действительно, и Польша, и Литва, и Латвия стали членами НАТО. Но значит ли это, что со стороны этих соседних стран может исходить угроза Беларуси?

Редакция связалась с представителями дипмиссий этих государств и попросила прямо ответить на такой вопрос:

Может ли исходить угроза Беларуси с территории Вашего государства?

Моника САДКОВСКА, пресс-секретарь Посольства Республики Польша в Республике Беларусь:

— Никакой угрозы со стороны Республики Польша по отношению к Беларуси нет и быть не может. Мы реализуем политику добрососедства.

Йонас ПАСЛАУСКАС, Чрезвычайный и Полномочный Посол Литовской Республики в Республике Беларусь:

— Конечно, нет. Как вы знаете, литовское посольство в Минске является контактным посольством НАТО в Беларуси. Мы, как уже не единожды отмечалось, будем делать все, чтобы между НАТО и Беларусью было взаимопонимание, как можно больше контактов и чтобы цели альянса были хорошо известны как белорусскому руководству, так и широкой общественности. Возможно, сказывается какой-то рецидив прошлого: некоторая часть общества мыслит стандартами холодной войны...

Со стороны Литвы как члена НАТО и со стороны альянса нет никаких плохих намерений по отношению к Беларуси. Литва заинтересована в том, чтобы жить в согласии и мире со своим соседом — Беларусью. Про какие-либо вражеские действия мы не можем даже и думать. Мы всегда заявляли, заявляем и делаем все для того, чтобы наше сотрудничество с Беларусью было продуктивным, конструктивным, близким и понятным.

Рэйно ШМИТС, второй секретарь Посольства Латвии в Республике Беларусь:

— Это полностью исключено. От нашего государства не могут исходить какие-либо угрозы. По отношению к Беларуси мы настроены очень дружелюбно.

Ольга КЛАСКОВСКАЯ.

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Севярынца знялі за паклёп?

Лідэр незарэгістраванага "Маладога фронту", кандыдат у дэпутаты ад Віцебскай-Горкаўскай выбарчай акругі № 17 Павел Севярынец пазбавіўся свайго статусу з-за выступу на мясцовым радыё. Старшыня выбарчай камісіі Святлана Мянжынская паведаміла, што ў звароце Севярынца ўтрымліваўся паклёп на кіраўніка дзяржавы і іншых службовых асоб.

Чыноўнікаў закранулі наступныя словы палітыка: "Альбо мы хочам і далей пагружацца ў эканамічны, палітычны і грамадскі застой і жыць у краіне, дзе ўсё вырашае толькі адзін чалавек, альбо мы выбіраем еўрапейскую, дэмакратычную будучыню для сябе і сваіх дзяцей". *"Пры тым, што канкрэтнае прозвішча не прагучала, мяне папракнулі, што словамі "вырашае адзін чалавек" я абразіў кіраўніка дзяржавы. Па-другое, зазначылі, што ў нашай краіне — сацыяльная, эканамічная і палітычная стабільнасць па ўсіх параметрах, таму тое, што я сказаў, — не адпавядае рэчаіснасці",* — тлумачыць Севярынец.

А агульны паклёп на службовых асоб усіх узроўняў, па меркаванні акруговай выбарчай камісіі, змяшчаўся ў наступных выказваннях Паўла: "Карупцыя, бюракратыя, хлусня на ўсіх узроўнях". У выніку Севярынцу анулявалі рэгістрацыю.

Зараз малады палітык рыхтуе скаргу ў Цэнтрвыбаркам. *"Я працягваю перадвыбарную кампанію,* — распавёў "Народнай волі" Павел Севярынец. — *Па законе пакуль што маю на гэта права. Наша каманда першая ў вобласці надрукавала агітацыйныя ўлёткі, іх было распаўсюджана больш за 25 тысяч. Мы абышлі не менш за 7 тысяч кватэр, паразмаўлялі з выбаршчыкамі. Мы не робім нічога супрацьпраўнага, а шчыра жадаем бачыць Беларусь сапраўды дэмакратычнай, еўрапейскай і заможнай краінай",* — падсуміраваў Севярынец.

Міраслава МІРАНОВІЧ.

Обращение гражданина Республики Беларусь А.Е.Дубовика к белорусскому народу в связи с объявлением референдума

Уважаемые соотечественники!

К вам обращается гражданин Республики Беларусь, которому в этом году также исполнится 50 лет. Я немного моложе нашего уважаемого президента.

Это обращение меня побудили написать выступление нашего президента по телевидению 7 сентября 2004 г. и его текст, опубликованный в государственных газетах.

Назначен общенациональный референдум с вопросом о возможном предоставлении права А.Лукашенко участвовать в качестве кандидата в президенты на новый срок. Выносится также важный вопрос о существенном изменении первой части статьи 81 Конституции Республики Беларусь.

Давайте откроем саму Конституцию и посмотрим, в чем же тут вопрос. Действующая Конституция гласит, что президент избирается **на пять лет** непосредственно народом Республики Беларусь на основе всеобщего, свободного, равного и прямого избирательного права при тайном голосовании. Одна и та же личность может быть президентом не более двух сроков.

В выносимой на референдум редакции статьи 81 из раздела "Президент, Парламент, Правительство, Суд" убрано только последнее предложение о том, что можно быть президентом не более двух сроков, т.е. 10 лет.

Уважаемые соотечественники, внимательно прочитайте статью 73 из главы 2 "Референдум (народное голосование)". В ней сказано, что референдумы могут проводиться для решения важнейших вопросов государства и общественной жизни. Да, по статье 74 президент может назначать референдумы по личной инициативе, но, исходя из статьи 73, **для решения важнейших вопросов государства и общественной жизни.**

А где здесь тот нерешенный вопрос, затрагивающий государство или всех нас? Ведь этот вопрос уже давно решен Конституцией. И решен этот вопрос однозначно: **два срока и не больше** (ст.81).

Если мы пойдем и проголосуем "за", то это приведет к тому, что никому больше не быть никогда новым президентом.

В своем обращении к народу А.Лукашенко считает, что вся чистота и созданная нами красота попадет в руки "безответственного, случайного политика" ("Советская Белоруссия", 8 сентября 2004 г.). А я верю, что среди нас есть люди, достойные быть и вторым, и третьим президентами. Я уверен, что у нас в стране есть отличные политики, которые смогут продолжить все то хорошее, что создано, и исправить все то, что сделано недостаточно хорошо.

Президент — главный гарант демократии в Республике Беларусь. Но если состоится референдум, то это нас уже окончательно приведет к авторитарной стране.

Конечно, тяжело терять возможность руководить целой страной, решая с другими государствами действительно важнейшие вопросы, снять маршальские погоны и стать просто гражданином страны.

Я, мои соотечественники, предлагаю:

1) не нарушать Конституцию Республики Беларусь и **всем выйти** на референдум, но проголосовать так, как велит вам гражданская совесть и требует Конституция;

2) уважаемый парламент, обсудите вместе с юристами законность именно такого референдума. Ведь он важен только для одного человека.

Закончить свое обращение я хочу словами Кастуся Калиновского: "Не народ для ўрада, а ўрад для народа". Через пять лет А.Г.Лукашенко может еще раз стать кандидатом на должность президента, но это будет по закону.

Я обещаю принять участие в референдуме и проголосовать так, как мне велит моя совесть.

А.Е.ДУБОВИК,
гражданин Республики Беларусь,
кандидат экономических наук,
доцент.

P.S. *Это обращение передано также в редакции следующих газет:*
— *"Советская Белоруссия",*
— *"Рэспубліка",*
— *"Народная газета",*
— *"АиФ в Белоруссии".*

ДУЭЛЬ

Валерый ФРАЛОЎ:

«Я здзіўлены такім стаўленнем да суда...»

*Дэпутат Палаты прадстаўнікоў **Валерый Фралоў** патрабуе з шэф-рэдактара газеты "Обозреватель" **Сяргея Атрошчанкі** 100 мільёнаў беларускіх рублёў.*

*А журналістка газеты "Обозреватель" **Ганна Мураўская** хоча, каб дэпутат Фралоў заплаціў ёй 15 мільёнаў. За нібыта абражаныя гонар і годнасць.*

Учора ў судзе Маскоўскага раёна Мінска пачалося слуханне справы па іску аб абароне гонару і годнасці дэпутата Палаты прадстаўнікоў **Валерыя Фралова** да прадпрымальніка **Сяргея Атрошчанкі.**

Нагадаем, што 15 жніўня 2003 года ў штотыднёвіку "Обозреватель", шэф-рэдактарам якога з'яўляецца прадпрымальнік С.Атрошчанка, быў надрукаваны артыкул журналісткі **Ганны Мураўскай** *"Депутаты Костян, Новосяд и Фролов — личностные антисемиты?"*. У публікацыі са спасылкай на словы старшыні Саюза яўрэйскіх арганізацый і суполак Беларусі **Леаніда Левіна** сцвярджалася, што дэпутаты Палаты прадстаўнікоў **Уладзімір Навасяд** і **Валерый Фралоў** прапагандуюць асобасны антысемітызм, *"причем исповедуют они нелюбовь к евреям везде, где бы ни находились"*.

Аднак Леанід Левін запэўнівае, што гэтыя словы прыпісала яму журналістка Мураўская. Пра гэта Левін напісаў у лісце да газеты "Обозреватель" адразу пасля з'яўлення вышэйзгаданага артыкула. Ён паведаміў, што, наадварот, можа прывесці шмат прыкладаў, калі Навасяд і Фралоў аказвалі дапамогу Саюзу яўрэйскіх арганізацый і суполак Беларусі. Аднак рэдакцыя адмовілася друкаваць абвяржэнне Леаніда Левіна. Больш за тое, ТАА "Альянс-Медыя" звярнулася ў суд з іскам да газеты "Народная воля", якая ўзяла пад абарону лаўрэата Ленінскай прэміі, аднаго з аўтараў мемарыяльнага комплекса "Хатынь" Леаніда Левіна. Але кропкі над "і" не былі аб'ектыўна расстаўлены судом: ні рэдакцыя "Обозревателя", ні яго кіраўніцтва так і не прынеслі сваіх прабачэнняў дэпутатам. І тады Фралоў сам звярнуўся ў суд.

28 верасня ні сам Атрошчанка, ні журналістка Мураўская ў суд не з'явіліся. Прыйшла толькі адвакат, якая будзе прадстаўляць іх інтарэсы. Яна прад'явіла адпаведныя дакументы і заявіла, што журналістка з'ехала ў камандзіроўку. Адвакат **Алена Чарэй** таксама папрасіла, каб справу адклалі, бо, на яе погляд, немагчыма пачынаць слуханні без аўтара матэрыяла.

Валерый Фралоў быў вельмі здзіўлены падобнымі адносінамі да суда.

"Я — дэпутат Палаты прадстаўнікоў. У мяне сёння таксама шмат спраў. Але я адклаў іх, бо паважаю наш "самы гуманны ў свеце" суд. Я сёння павінен быць на вельмі важнай сустрэчы ў Маскве, але з-за суда я адклаў паездку. Не разумею сітуацыі і здзіўлены такім стаўленнем да суда... Самі не прыйшлі, даслалі нейкія паперы..." — справядліва здзівіўся Фралоў.

У связі з гэтым суддзя **Святлана Арлова** запыталася ва ўдзельнікаў працэсу, ці атрымоўвалі яны позвы ў суд. І Фралоў, і адвакат Чарэй сказалі, што яны ніякіх папер з суда не атрымоўвалі, а пра пачатак працэсу даведаліся праз судовую канцылярыю і сродкі масавай інфармацыі. Суддзя была здзіўлена, бо, паводле яе слоў, позвы адпраўлялі ўсім двойчы, і нават ёсць паведамленне, што адказчыкі па справе позву ўсё ж такі атрымалі.

"Будзем высвятляць праз пошту, што здарылася..." — сказала яна.

У судзе таксама Фралову ўручылі іск журналісткі **Ганны Мураўскай** аб абароне гонару, годнасці і дзелавой рэпутацыі. Журналістка просіць суд не задавальняць патрабаванні Фралова і патрабуе з яго 15 мільёнаў рублёў.

Пачуўшы гэта, Фралоў, шчыра кажучы, быў у разгубленасці... Аднак, нягледзячы ні на што, Валерый Дзмітрыевіч не мае намеру адклікаць свой іск.

"Я спадзяюся выйграць гэты іск, — гаворыць дэпутат. — *І спадзяюся, што ў гэтым мне дапаможа наш суд, самы гуманны і справядлівы ў свеце..."*

Марына КОКТЫШ.

Народная Воля
29 ВЕРАСНЯ 2004 г.

ПУЛЬС

Нарэшце пабудавалі

У горадзе Рэчыца Гомельскай вобласці ўведзена ў эксплуатацыю станцыя абезжалезвання, якую будавалі 11 гадоў.

На ўзвядзенне і аснашчэнне гэтага аб'екта зрасходавана больш за 19 млрд. рублёў — грошы паступалі як з бюджэту, так і ад спонсараў, вытворчага аб'яднання "Беларуснафта".

Станцыя абезжалезвання ўключае 12 артэзіянскіх свідравін глыбінёй ад 56 да 180 метраў, а таксама станцыю другога пад'ёму і фільтравання вады, лабараторыю і адміністрацыйны комплекс. Сучаснае лабараторнае абсталяванне дазваляе кантраляваць усе неабходныя параметры якасці вады.

Алеся ВЯТРОВА.

320 мільёнаў на рамонт туалетаў

Гарвыканкам Мінска даручыў адміністрацыям раёнаў і унітарнаму прадпрыемству "Гаррамаўтадар Мінгарвыканкама" правесці да канца гэтага года рамонт усіх грамадскіх туалетаў, якія знаходзяцца ў іх гаспадарчым веданні.

Як зазначаецца ў рашэнні гарвыканкама, адрамантаваны будуць 11 грамадскіх туалетаў, размешчаных у скверы Дзяржаўнага тэатра музычнай камедыі, а таксама на вуліцах Магілёўскай, Рабкораўскай, Свярдлова, Славінскага, Каліноўскага, Гікала, Шырокая, Сердзіча і Адоеўскага.

На прывядзенне ў парадак месцаў грамадскага карыстання з гарадскога бюджэту будзе выдзелена 320 млн. 409 тысяч рублёў; ад 7,9 да 65,6 млн. рублёў — на адзін туалет.

Лавінія АРЭШКА.

Узмоцнены рэжым аховы мяжы

З 27 верасня па 3 кастрычніка — перыяд правядзення ў краіне комплексных аператыўна-тактычных вучэнняў (КАТВ) "Шчыт Айчыны — 2004" — пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь пераведзены на ўзмоцнены рэжым аховы мяжы. Аб гэтым паведамілі ў прэс-цэнтры Дзяржаўнага камітэта пагранвойскаў. На ахову дзяржаўнай мяжы выдзелены дадатковыя сілы і сродкі, актывізавана ўзаемадзеянне пагранічнікаў з КДБ, МУС і ДМК краіны, мясцовымі органамі ўлады. Гэтыя захады зроблены для перакрыцця каналаў нелегальнай міграцыі, кантрабанды зброі, боепрыпасаў, наркотыкаў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

А.Байдачны назваў тых, хто сыграе супраць Малдовы і Італіі

Галоўны трэнер нацыянальнай футбольнай зборнай Анатоль Байдачны сёння аб'явіў склад на адборачныя матчы чэмпіянату свету 2006 года з камандамі Малдовы і Італіі (9 і 13 кастрычніка).

Галоўны трэнер выклікаў на збор 22 футбалістаў. Галкіперы: Васіль Хамутоўскі ("Сцяўа", Бухарэст), Аляксандр Суліма ("Нёман", Гродна), Юрый Жаўноў (БАТЭ, Барысаў). Абаронцы: Сяргей Штанюк, ("Шыннік", Яраслаўль), Дзмітрый Раўнейка ("Ротар", Валгаград), Сяргей Ясковіч (ФК, "Масква"), Андрэй Лаўрык, ("Амкар", Перм). Паўабаронцы: Сяргей Гурэнка ("Лакаматыў", Масква), Аляксандр Кульчы ("Шыннік", Яраслаўль), Максім Рамашчанка ("Дынама", Масква), Дзяніс Коўба ("Крылы Саветаў", Самара), Сяргей Амельянчук ("Арсенал", Кіеў), Аляксей Сучкоў ("Карпаты", Львоў), Ігар Тарлоўскі, Уладзімір Карыцька ("Аланія", Уладзікаўказ), Дзяніс Сашчэка ("Тарпеда", Жодзіна).

Форварды: Віталь Булыга ("Амкар", Перм), Генадзь Блізнюк ("Сокал", Саратаў), Вячаслаў Глеб ("Гамбург"), Віталь Кутузаў ("Сампдорыя", Генуя), Леанід Ковель ("Дынама", Мінск).

Выкліканы на збор таксама і паўабаронца кіеўскага "Дынама" Валянцін Бялькевіч, які пасля нядаўняй траўмы ўжо трэніруецца ў агульнай групе свайго клуба.

Нагадаем, што ў сувязі з дыскваліфікацыяй не зможа ўзяць удзел у гульні супраць зборных Малдовы і Італіі паўабаронца нямецкага "Штутгарта" Аляксандр Глеб.

Алег РАЯВЕЦ.

Сутыкнуліся два трамваі

Дарожна-транспартнае здарэнне з удзелам двух трамваяў адбылося ўчора раніцай у Мінску.

Як паведамілі БелаПАН ва Упраўленні Дзяржаўтаінспекцыі ГУУС Мінгарвыканкама, у 7.15 на вуліцы Ульянаўская, у раёне стадыёна "Дынама", трамвай "№ 7 урэзаўся ў трамвай № 1, які тармазіў перад прыпынкам. У выніку ДТЗ вадзіцель аднаго з трамваяў атрымаў цяжкія траўмы, 3 пасажыры — лёгкія.

Затрымка ў руху склала 1 гадзіну 10 хвілін.

Жанчына кінулася пад цягнік метро

Скончыць жыццё самагубствам паспрабавала раніцай 28 верасня ў мінскім метро 54-гадовая жанчына.

Як паведамілі БелаПАН у аддзеле інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, надзвычайнае здарэнне адбылося прыкладна а 7-й раніцы на станцыі "Плошча Леніна". Жанчына кінулася пад цягнік, які следаваў у бок "Інстытута культуры". У выніку яна атрымала чэрапна-мазгавую траўму цяжкай ступені і была шпіталізаваная.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Людмила ПОСТОЯЛКО, министр здравоохранения Беларуси:

«Больной не имеет права за бюджетные средства говорить «я хочу» или «не хочу»

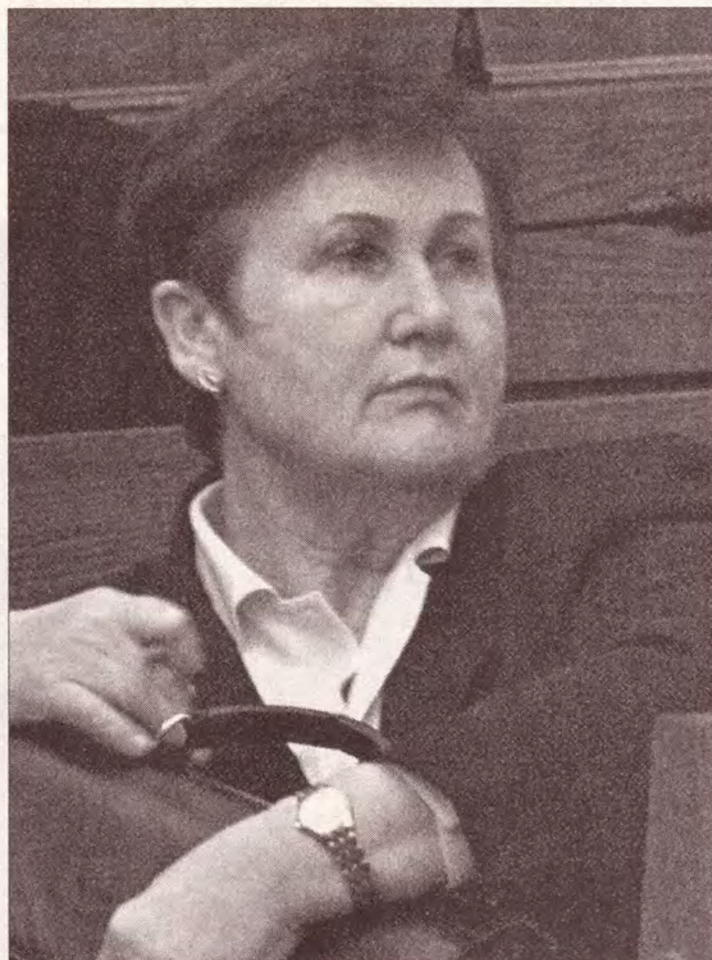
В понедельник министр здравоохранения Людмила Постоялко проводила традиционную встречу с журналистами. На этот раз тема пресс-конференции была обозначена так: "Доступность и качество — основные приоритеты организации медицинского обслуживания населения Республики Беларусь".

"Доступность не должна быть связана ни с социальным статусом, ни с местом проживания, ни с национальностью. Это право гарантировано и Конституцией, и Законом о здравоохранении", — так начала встречу Людмила Андреевна.

Затем министр долго и подробно рассказывала о том, что сегодня происходит в системе здравоохранения: проводятся ремонты ведущих клиник страны, областных, районных и участковых больниц, создаются профильные межрайонные центры и Республиканские научно-практические центры, реализуется программа по развитию первичной медико-санитарной помощи. Не остался Минздрав в стороне и от реализации госпрограммы по возрождению села. Как заметила министр, сегодня сельские амбулатории обслуживают территориальные участки радиусом 15 км с населением 3—4 тысячи человек. При больницах есть машины "скорой помощи", чтобы при необходимости врач мог осмотреть больного на дому.

Извечный вопрос обеспеченности медицинскими кадрами сельских районов Минздрав пытается решить вроде бы просто: обеспечить врачей жильем и добиться повышения зарплаты. *"Мы ставим вопрос, чтобы домики, которые строят для специалистов сельского звена, были доступны и для медработников: врачей и медсестер,* — подчеркнула Людмила Постоялко. — *Фактически на 80% зарплата у врачей сельских амбулаторных служб выше, чем у узких специалистов амбулаторно-поликлинической службы города. А средняя зарплата в системе здравоохранения за август месяц составила 340 тысяч рублей.*

Мы разработали график повышения заработной платы врачей участковых больниц и фельдшерско-акушерских пунктов, районных больниц — врачей абсолютно всех уровней, от республиканского до участкового звена. И настаиваем на том, чтобы 20% от фонда заработной платы шли именно на повышение заработной платы первичному звену здравоохранения".

Корреспондент "Народной воли" задала министру такой вопрос:

"Если Вы говорите о том, что доступность не должна быть связана с местом проживания, как объяснить тот факт, что мы сегодня лечимся только по месту жительства. И, например, белорусу, проживающему в райцентре, практически невозможно попасть в Республиканский центр. Врач районной больницы в лучшем случае выписывает направление в областную больницу".

— То, что врач направляет в областную больницу — это правильно, — заметила Людмила Андреевна. — У нас там специализированные отделения, где прежде всего можно провести диагностику на очень высоком уровне. В тех рамках, в которых возможно, там проводится и лечение. Если же специалисты областной больницы по той или иной причине не могут оказывать больному помощь, никаких вопросов у них нет по направлению пациентов в республиканские центры.

А что значит пациент хочет? Нигде в мире нет такого. Если он хочет, тогда он платит. В Великобритании, в Скандинавии такие же схемы оказания медицинской помощи, как у нас, и такое же бюджетное финансирование. Например, в Австрии операции по эндопротезированию делают планово. Очередь может быть и на год. Пациент говорит: "Нет, хочу сейчас". Пожалуйста, он оплачивает все расходы, и операция может быть проведена без очереди. Так и у нас. Больной не имеет права за бюджетные средства говорить "я хочу" или "не хочу". Он должен положиться на специалиста, должен доверять специалисту. А специалист должен в полном объеме на уровне своего учебного учреждения оказать необходимую помощь. Если по каким-то причинам он не справляется, то может пригласить специалиста из Республиканского центра или направить туда пациента. А если у вас собственная прихоть, оплатите и лечитесь.

— А как быть с правом на бесплатное медицинское обслуживание?..

— Вы не путайте одно с другим. Право на бесплатную медпомощь сохраняется в полном объеме. Вы имеете право лечиться везде, от сельской участковой больницы до Республиканского центра. Но для этого должна быть потребность, а не ваша прихоть. Эту потребность определяет лечащий врач. А свою прихоть каждый должен удовлетворить только за свои деньги.

...Интересно, а наши депутаты, высокопоставленные чиновники, районные и областные вертикальщики "выбивают" направление на обследования у участковых терапевтов? Или выполняют "свои прихоти" за очень дополнительные деньги? Тогда за какие и могут ли они за них отчитаться?

Мария ЭЙСМОНТ.

Верните наши деньги!

Слово к гражданам, которые не получили свои сбережения после распада Советского Союза

Прошло более десяти лет после распада Советского Союза и появления новых независимых государств, в том числе и Беларуси.

Понимая экономические трудности становления нового государства, многие граждане терпеливо ждали укрепления экономики Беларуси, не требуя и даже не напоминая о своих сбережениях, размещенных ранее в сберкассах СССР. Памятуя о многочисленных государственных займах военного и послевоенного времени, многие предполагали, что их сбережения, которые они юридически имели право получить от России как от правопреемницы СССР и от Беларуси, которая получила фактический займ от своих граждан, будут полностью возвращены после укрепления экономики обеих стран.

Сегодня в преддверии выборов и референдума своевременно напомнить всем заинтересованным гражданам о том, что новое руководство страны обязано вернуть всем своим гражданам все долги по всем сберегательным книжкам советского образца.

При этом следует учитывать, что все предыдущие выплаты, в сущности, являли собой беззастенчивый обман граждан.

Если взглянуть на этот вопрос с точки зрения математики, то споры о том, какой эквивалент у.е. принять для выплаты вкладов, решаются просто.

По разным официальным источникам, один советский рубль был равен от 0,6 до 0,9 доллара США. Средняя величина получается 0,75 у.е. Срочные вклады в СССР принимались под 3% годовых. Практически последние вклады в сберкассах датированы 1992 годом. За 12 лет вклады должны были увеличиться на 36% без учета их капитализации. Поэтому сегодня вкладчики имеют право и должны получить все свои сбережения по советским сберкнижкам из расчета не менее одного доллара США за один советский рубль.

На вопрос, где государству взять эти деньги, ответ находится в государственных СМИ: преуспевающая экономика Беларуси только в сельском хозяйстве этой осенью сэкономила 0,5 миллиарда долларов.

Но есть и другие варианты ответов:

1.Выплата белорусскими товарами, но без их торговых наценок (15—25%).

2.Оплата таможенных пошлин в зачет выплат.

3.Размещение выплат на государственные депозиты под эксклюзивные проценты на длительный срок.

4.Частичная оплата вкладов Россией своими товарами, в том числе автомобилями, но тоже без торговых наценок и с самовывозом.

Имеются и другие приемлемые для государства и для граждан варианты.

Дело не в них, а в том, что нет желания у руководства страны полностью и без обмана вернуть своим гражданам их сбережения.

В связи с этим просьба ко всем заинтересованным людям: в будущем голосовать только за тех кандидатов в парламент и в президенты, которые честно и с благодарностью вернут в течение одного года все вклады по всем сберкнижкам советского образца без обмана и подтасовок.

В.Н.ГОЛОВАЧ, пенсионер, житель Минска.

А пра дзяцей яны не падумалі!

Калі брыгада ратавальнікаў прыехала па экстраным выкліку на пажар у вёску Мігуны Пастаўскага раёна, то нават у гэтых мужных людзей схамянуліся сэрцы. На балконе задымленай двухпавярхоўкі стаялі малыя дзеці, плакалі і крычалі аб ратунку.

Пажарныя дапамаглі дзеткам, а вось іх бацькоў так і не адшукалі: абое, і бацька, і маці, працягвалі недзе ў аднавяскоўцаў пачатую на досвітку п'янку.

Пазней судзі расказалі, што пажар у кватэры, дзе жыла шматдзетная сям'я, пачаўся ад кароткага замыкання зношанай электраправодкі, да якой у пітушчага гаспадара ўсё "не даходзілі рукі". Муж і жонка, хоць і нецвярозыя, усё ж паспелі выбегчы на паветра, а вось пра дзяцей нават не ўспомнілі, пакінулі ўсіх чацвярых у доме. І калі б не жыльцы суседняй кватэры не выклікалі пажарных, у Мігунах стала б менш маленькіх жыхароў.

Так, напэўна, і будзе, калі ў кватэры, дзе толькі выпадкова не адбылася трагедыя, здарыцца чарговы пажар...

Сяргей БУТКЕВІЧ.

НА ЖЫЦЦЁВЫХ СКРЫЖАВАННЯХ

А за акном цвітуць вяргіні...

Ад адной толькі назвы — рэанімацыя, па душы прабягае скразнячок. Заўсёды, як іду ля Дзятлаўскай раённай бальніцы, позірк міжволі прыцягваюць вокны першага паверха, той куточак, дзе размешчана гэта аддзяленне. І кожны раз замірае сэрца ад усведамлення таго, што там, за прасторнымі чыстымі вокнамі, полымем тоненькай свечкі цепліцца нечае жыццё, то ўскалыхнецца, вось-вось гатовае пагаснуць, то разгараецца зноў. Нават не ведаючы тых людзей, малю Бога аблегчыць іх пакуты, вярнуць да жыцця, даць цярпення і сілы медыкам, якія ў гэтых сценах змагаюцца з цяжкімі хваробамі. Сярод іх — урач-рэаніматолаг Андрэй Данілевіч (*на здымку*). Прырода нічога не пашкадавала для Андрэя Леанідавіча. Яна шчодра надзяліла яго прыгажосцю і розумам, а галоўнае, дала добрую і спагадлівую душу. Людзі, якім даводзілася лячыцца ў гэтага доктара, да скону дзён не забудуць яго мілую ласкавую ўсмешку, спачуванне ў задумлівых стомленых вачах. Скажаце, ну і што, ад гэтага хвораму менш баліць? Сапраўды, менш. А галоўнае, калі ўсміхаецца доктар, то здаецца, што справы твае не такія ўжо і дрэнныя, бо ён жа лепш ведае, што да чаго. А спачуванне тваёй бядзе чалавека, ад якога ў гэтыя хвіліны ў многім залежыць лёс, даражэй за ўсё багацце свету. Андрэй Леанідавіч умее падбадзёрыць, абнадзеіць. Ён валодае дарам уваскрашэння не толькі цела, але і душы.

Андрэй Данілевіч нарадзіўся і вырас у пасёлку Наваельня, што на Дзятлаўшчыне. Там скончыў школу, там да яго прыйшла мара прысвяціць сябе высакароднай прафесіі — збаўляць людзей ад пакут. Аднак з першага разу паступіць у медыцынскі інстытут не ўдалося. Паражэнне не прывяло да адчаю, не прымусіла адступіць ад задуманага. Верыў у свае сілы, і на другі год стаў студэнтам Гродзенскага медыцынскага інстытута. Але, на жаль, праз год вучобу прыйшлося спыніць, бо прызвалі ў армію. Адслужыў і зноў вярнуўся ў студэнцкую аўдыторыю.

Атрымаўшы спецыяльнасць анэстэзіёлага-рэаніматолага, год стажыраваўся ў Гродне, спасцігаў тонкасці сваёй складанай прафесіі, каб працаваць самастойна.

Нягледзячы на малады ўзрост, доктара Данілевіча ведаюць многія жыхары раёна, бясконца ўдзячны за выратаванне ад хвароб, за талент і веды, майстэрства і клопаты. А работа ў яго, як кажуць, не дай Бог — аказваць экстранную медыцынскую дапамогу цяжка хворым людзям, якія знаходзяцца на мяжы жыцця і смерці. Тут патрэбна вялікае прафесійнае майстэрства, уменне валодаць сваімі пачуццямі і эмоцыямі, не мітусіцца, а дзейнічаць хутка і дакладна, бо кожная мінута, нават кожная секунда на ўліку.

— Вы доўга прывыкалі да сваёй работы, да абставін, у якіх цяпер працуеце? — пытаю ў Андрэя Леанідавіча.

— Прывыкаў — гэта можа не зусім канкрэтнае значэнне. Прывыкаць не было калі. Перад табой хворы, якому патрэбна экстранная дапамога, яму дрэнна, ён можа памерці. Спачатку душу запаўнялі эмоцыі: нейкі страх за дрэнны зыход, хваляванне. А гэта ўсё справе не дапамагае, хутчэй наадварот, перашкаджае. Прыйшлося вучыцца засяроджваць увагу на галоўным, каб не дапускаць лішніх рухаў, каб кожны быў узважаны, далікатны. Паступова навучыўся мабілізаваць волю, веды, энергію. Няпроста ўсё гэта. Ведаеце, бываюць выпадкі, калі хвораму, які і так ледзь не курчыцца ад болю, даводзіцца рабіць яшчэ больш балюча, каб ратаваць жыццё. Адлік часу ідзе на секунды, няма калі прымяняць абязбольваючыя сродкі. Даводзіцца няшчаснаму цярпець. Але якая радасць, калі чалавек вяртаецца да жыцця. Гэта сапраўднае, ні з чым не параўнальнае шчасце і для яго, і для нас, медыкаў.

— Андрэй Леанідавіч, які выпадак з урачэбнай практыкі Вам запомніўся больш за ўсё?

— Ведаеце, такіх выпадкаў іншы раз бывае на дзень па некалькі. Але гэты запомніўся таму, што я толькі пачынаў працаваць. У хворага два разы за ноч пераставала біцца сэрца. Уласна кажучы, быў ён амаль што на тым свеце. Але мы выцягнулі! Шмат гадоў мінула з таго часу. Жыве наш пацыент! І нядрэнна сябе адчувае.

Днём у аддзяленні рэанімацыі дзяжураць тры ўрачы, ноччу — адзін. Дзве медыцынскія сястры дзяжураць кругласутачна. Андрэй Леанідавіч з цеплынёй адклікаецца пра сваіх калег-урачоў, а таксама медыцынскіх сясцёр, санітарак.

...На дзвярах аддзялення рэанімацыі чырвоная, як кропля крыві, кнопка званка. Сваякі хворых, якія тут ляжаць, націскаюць яе і з заміраннем сэрца, нібы голасу самога Бога, чакаюць, калі выйдзе ўрач і нешта ім скажа. І скажа абавязкова суцяшальнае, дасць магчымасць паверыць у лепшае.

— Я заўсёды стараюся падрабязна расказаць людзям пра ўсё, што іх цікавіць. Не магу адмахнуцца кароткімі дзяжурнымі фразамі, бо такія фразы даюць ім падставы для яшчэ большага хвалявання. Усе мы людзі, і кожнаму хочацца ўвагі і разумення. Асабліва, калі чалавек стаіць тут, ля дзвярэй аддзялення рэанімацыі...

Медыкі для мяне, ды, напэўна, не толькі для мяне, асобы незвычайныя, надзеленыя нейкай магічнай сілай. Іншы раз мы патрабуем ад іх немагчымага, забываючыся, што яны таксама людзі, а не богі. Яны стамляюцца і памыляюцца, ім таксама патрэбна добрае спагадлівае слова і шчырая падзяка за такую нялёгкую, такую патрэбную работу.

— Некаторыя думаюць, што калі чалавек трапіў у рэанімацыю, то ўжо ўсё, трэба рыхтавацца да горшага. Зусім не. Мы яшчэ паваюем і, дасць Бог, пераможам. Вельмі многіх людзей вяртаем да жыцця. І ганарымся гэтым. Рады можа не менш, чым яны самі і іх блізкія, — кажа доктар.

Бываюць у рэанімацыі такія хвіліны, калі ў палатах усё спакойна. Андрэй Леанідавіч бачыць, што лячэнне дае плён. Тады ён падыходзіць да акна і нейкі час любуецца, як на двары цвітуць вяргіні. На душу маладога доктара сыходзіць ціхая радасць. Можа ад таго, што ладзяцца справы, што людзі паважаюць і цэняць яго работу. А можа, ад таго, што на дварэ восень, якая памнажае сілы, бадзёрыць, будзіць мары. Дык няхай жа ўсе яны збываюцца, няхай у яго будзе столькі шчасця, колькі сам падарыў людзям.

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

ЗАКУЛІССЕ

Андрэй КУРЭЙЧЫК:

«Адбываецца нематываваны наезд на культуру»

Драматурга Андрэя Курэйчыка не пусцілі ў эфір

Напрыканцы жніўня Белтэлерадыёкампанія запрасіла маладога драматурга Андрэя Курэйчыка на радыёканал "Культура" рабіць перадачу, прысвечаную тэатру. Было падрыхтавана тры праграмы, але ў эфіры прагучала ўсяго адна — аб псіхалагічнай праблеме тэатра. Роўна праз два дні Андрэю Курэйчыку паведамілі: выхад праекта прыпынены, а літаральна некалькі дзён таму праграму закрылі наогул. *"Сукупнасць фактаў дазваляе казаць пра палітычную падаплёку закрыцця праграмы",* — кажа Андрэй Курэйчык.

— *Пасля першага эфіру мяне і гасцей выклікала кіраўніцтва радыёканала і выказала падзяку за добрую перадачу. Таму тое, што адбылося пасля, мне зусім незразумела. Наш праект не быў звязаны з палітыкай: падчас эфіру не прагучала ніводнага неасцярожнага слова ў бок кіраўніцтва краіны. Супрацоўнікі "Культуры" сказалі: праграма закрыта "па рашэнні зверху". На працягу двух тыдняў я адмыслова не паведамляў пра гэта ў прэсу, таму што пытаўся высветліць, ці на самай справе праект прыпынены, ці ён наогул зачынены. Некалькі дзён таму мяне "абрадавалі": праект закрыты канчаткова, і да эфіру мяне не пусцяць,* — гаворыць малады драматург.

На абарону Курэйчыка паўстала ўся міжнародная тэатральная супольнасць. Больш за сто аўтарытэтных дзеячаў тэатра, арганізацый з усяго свету напісалі лісты пратэсту з нагоды закрыцця культуралагічнай перадачы — Шатландская асацыяцыя драматургаў, буйнейшыя фестывалі Еўропы, Берлінскі фестываль маладых тэатральных дзеячаў, амерыканскія пісьменніцкія арганізацыі, арт-фонды, пенцэнтры, французскія тэатры Швейцарыі, Ірландыі, Расіі. Драматургічная супольнасць Лондана наогул запрасіла Курэйчыка на свой аўстрыйскі форум зрабіць даклад пра сітуацыю ў Беларусі.

"Адбываецца нематываваны наезд на культуру, — даволі эмацыянальна выказваецца Курэйчык. — *Палітыка не павінна ўмешвацца ў мастацтва. Усё гэта нагадвае сітуацыю з беларускімі музыкамі, на якіх пачалі ціснуць пасля акцыі 21 ліпеня. Хаця якія дачыненні добрая музыка можа мець да палітыкі? Тэатр таксама па сваім прызначэнні павінен знаходзіцца па-за палітыкай... Нельга падпарадкоўваць палітычнай кан'юнктуры працу тэатраў, музыкантаў, мастакоў... На жаль, зараз такая тэндэнцыя назіраецца. І яна мяне вельмі непакоіць, яна непакоіць маіх калег за мяжой. Я, шчыра кажучы, знаходжуся ў пэўным шоку... Калі ўжо настолькі ўсё далёка заходзіць, то робіцца вельмі цяжка працаваць у гэтай краіне і ўзнікае адзінае жаданне — з'ехаць адсюль".*

— Гэта пакуль што толькі жаданне, альбо ёсць ужо пэўныя планы на гэты конт?

— У мяне ёсць такая магчымасць. Даўно для мяне адчынена Масква, у тэатры імя Пушкіна праходзяць мае рэпетыцыі і ставяцца п'есы. Па-першае, я не магу з'ехаць, паколькі яшчэ не скончыў некалькі праектаў, па-другое, мой выпадак — адзіны з...

Хочацца высветліць: ці гэта пазіцыя дзяржавы, ці проста нейкая памылка? Спадзяюся, што гэта проста часовае зацьменне... Хаця ілюзіі вельмі хутка праходзяць. Калі такі ціск будзе працягвацца, то, канешне, я з'еду з Беларусі...

— Вы заўсёды падкрэслена адмяжоўваліся ад палітыкі. Што ў Вашай творчасці магло выклікаць такое раздражненне ў чыноўнікаў?

— Я сапраўды ніколі не займаўся палітычнай агітацыяй і не з'яўляўся членам партый ці рухаў па той простай прычыне, што палітыкі заўсёды займаюцца нейкімі часовымі рэчамі, нават калі гэта вельмі важныя падзеі, а мастацтва — гэта назаўсёды, гэта абагульнены духоўны вопыт чалавека, народа, які застаецца для будучых пакаленняў. У мяне складваецца ўражанне, што ў "вярхах" узнікае страх проста перад любой формай актыўнасці: калі чалавек не выказвае "актыўную лаяльнасць", ліслівасць, то яго аўтаматычна запісваюць у шэрагі нелаяльных. Каб цябе любіла ўлада, трэба ўвесь час прызнавацца гэтай уладзе ў любові, агітаваць за яе, удзельнічаць у афіцыйных мерапрыемствах... Я ніколі гэтым не займаўся, паколькі я не зусім падзяляю многія мэты і ўстаноўкі нашых дзяржаўных чыноўнікаў. Зараз, на жаль, пачынае дзейнічаць прынцып, што калі ты нам не сябра, то ты нам — вораг. І гэта самае страшнае. Чалавек мастацтва ніколі не будзе сябрам чыноўніка, ён ім не можа быць. Калі ўзгадаць гісторыю Савецкага Саюза, то лепшыя творы мастацтва былі створаны менавіта тымі людзьмі, што знаходзіліся ва ўнутранай апазіцыі да ўлады, — Блок, Ахматава, Цвятаева, Бунін, Пастарнак, Быкаў. Тых, хто пытаўся лізаць уладзе ногі, сцерла гісторыя. Сучасныя чыноўнікі гэтага не ўсведамляюць, як, магчыма, і саму прыроду і задачы мастацтва.

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

Афіцыйна

Святлана КРАСКОЎСКАЯ, кіраўнік прэс-службы Белтэлерадыёкампаніі:

— Ніякіх афіцыйных лістоў, зваротаў і прэтэнзій з боку спадара Курэйчыка на адрас Белтэлерадыёкампаніі не паступала. Таму, уласна кажучы, каментаваць няма чаго... Яго праграму ніхто не закрываў: з самага пачатку не было размовы пра цыклічнасць перадачы. Кіраўніцтва радыёканала "Культура" прапанавала Курэйчыку зрабіць пілотную (пробную) праграму, але праект не быў зацверджаны.

ШЧЫРА

«Патрыёты» з глыбінкі

— Не, кум Іван, што ні кажы,
Патрэбен нам Туркменбашы,
Але не той, а свой, са Шклова —
Таго, што блізу Магілёва...
— Ты праўду кажаш, кум Пятрок,
Дык рэферэндум жа, браток,
Наш "бацька" сам прапанаваў.
Скумекаў ты, што ён сказаў?
Каб мы сказалі — давяраем,
Яму навечна дазваляем
У прэзідэнтах заставацца...
— О, ён, як кажа, так і робіць,
і абяцаў, што дасць заробіць...
— Во-во, пагэтаму, чым новы,
Дык лепей "бацька" пажыццёвы...
— Але ж, халера, —
Канстытуцыя...
Яшчэ "пяцёрка" гэта
з плюсам...
— Але ж і "бацька", браце, з вусам!
Ён добра знае, як зрабіць,
Каб Канстытуцыю змяніць,
Каб атрымалася прыгожа.
Не першы раз — ён гэта зможа!
— Ты гэта, куме, праўду кажаш,
Злаўчыцца так — і не заўважыш!
Ўзаклад пабіцца я гатоў,
Што дулю выкусіць Фралоў!
— Ну калі так — пайшлі да Мані,
Ёсць у заначцы "мані-мані",
А ў хаце сала, агурок...
— Дык што стаім, пайшлі, браток!

За самагонам без турботы
Пайшлі да Мані "патрыёты"...

Фелікс ШКІРМАНКОЎ, ветэран Айчыннай вайны.

Слаўгарад.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Глава МИД Британии пожал не ту руку

Британскому министру иностранных дел Джеку Стро пришлось дать объяснение, почему он пожал руку президенту Зимбабве Роберту Мугабе, хотя сам жестко критикует его режим за нарушения прав человека и демократических свобод. Стро мимолетно встретился с президентом Зимбабве за коктейлем в кулуарах Генеральной Ассамблеи ООН на прошлой неделе. Телеоператоры Би-Би-Си засняли, как он жмет руку Мугабе и говорит: "Очень приятно". Позднее британский министр объяснил, что в зале было темно, и он не сразу узнал, с кем здоровается.

В прошлом году Зимбабве была исключена из британского Содружества за систематические нарушения прав человека, а на прошедшей Генеральной ассамблее ООН президент Мугабе выступил с враждебной речью в адрес США и Британии, заявив, что Джордж Буш возомнил себя Богом, а Тони Блэр — его пророком.

Церковь Испании против однополых браков

Римско-католическая церковь Испании осудила планы правительства социалистов узаконить однополые браки. Как сказал представитель конференции испанских епископов, это все равно что заразить общество вирусом. Ожидается, что испанский кабинет одобрит новый закон на этой неделе. Официальные лица говорят, что гомосексуальные свадьбы начнутся уже в будущем году.

Как передает корреспондент Би-Би-Си по религиозным вопросам, этот закон свидетельствует о быстром упадке влияния и авторитета церкви в стране, которая еще недавно была одной из самых набожных в Европе.

Янукович предложил ввести для украинцев двойное гражданство

Ввести институт двойного гражданства для украинских граждан предлагает премьер-министр Украины Виктор Янукович. Премьер заверил журналистов, что многие уехавшие с Украины люди хотели бы вернуться туда и что им необходимо двойное гражданство. Как пояснил Янукович, "большинство уехавших живет в России, часть — в Польше". "Нужно принимать закон, я сторонник этого и буду этот вопрос решать", — заключил глава правительства. Янукович пообещал содействовать принятию такого закона. "Уверен, двойное гражданство будет. Создаются условия для принятия соответствующего закона", — сказал он.

Кроме того, на встрече с представителями российских СМИ в Киеве кандидат в президенты Украины заявил, что русскому языку должен быть придан статус второго государственного в Украине. А о возможном вступлении Украины в НАТО Янукович сказал, что такой шаг негативно скажется на военно-промышленном комплексе страны.

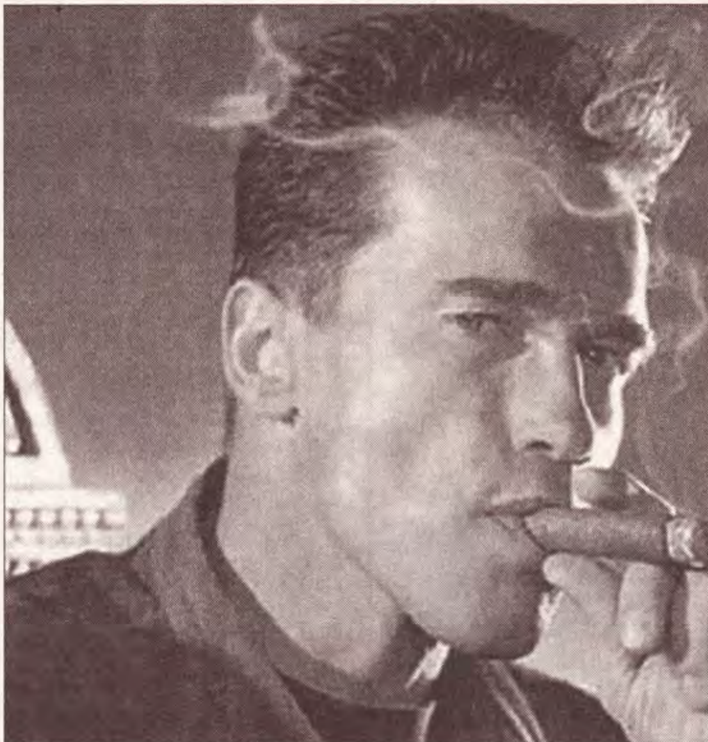
Немцы тайно купили брошенный в пустыне советский шаттл

Советский космический корабль многоразового использования "Буран-002", который был обнаружен в Бахрейне журналистами одного из немецких телеканалов, как оказалось, уже полгода как принадлежит Техническому музею Зинсхайма. Как сообщается на официальном сайте музея, немцы купили его у НПО "Молния" (в котором и был построен "челнок") еще в конце 2003 года. Речь идет о втором корабле, который представлял собой лишь планер с небольшим количеством оборудования для экспериментов. Он выполнил 25 суборбитальных полетов, в ходе которых были испытаны летные качества будущего космического корабля.

В настоящее время представители музея решают вопросы, связанные с доставкой "Бурана" в Германию. Как ожидается, он будет включен в постоянную экспозицию весной 2005 года. Четыре года назад "Буран-002" купил австралийский бизнесмен, который собирался превратить его в аттракцион на Олимпиаде в Сиднее. Этот проект провалился. Тогда "Буран" взяла в аренду компания из Сингапура, которая хотела продемонстрировать его во время фестиваля в Бахрейне. Этот проект также не был реализован, и корабль просто бросили на складе.

Впоследствии рассматривались предложения организации "турне" "Бурана" по миру, а также разборки его на сувениры. Ни одно из этих предложений не было осуществлено.

Теперь корабль будет стоять в одной экспозиции с советским сверхзвуковым пассажирским авиалайнером Ту-144, который уже находится в Зинсхайме.

Губернатор Калифорнии запретил курение в тюрьмах

Губернатор штата Калифорния Арнольд Шварценеггер подписал указ о запрете курения в исправительных учреждениях. По мнению сторонников губернатора, введение в действие подобного запрета поможет сэкономить бюджетные деньги, а также укрепить состояние здоровья почти 160 тысяч заключенных тюрем штата. И хотя в прошлом году штат заработал около миллиона долларов на налогах от продажи табачных изделий, и 370 тысяч долларов на налогах с продаж табака в тюрьмах, Шварценеггер позаботился о здоровье заключенных Калифорнии — почти половина из них курят, и поддержание его выливается для казны штата в сумму около 280 миллионов долларов в год.

Сам губернатор Шварценеггер — поклонник кубинских сигар. Однако дабы не досаждать некурящим, он приказал поставить во дворе своего офиса палатку, где и предается пагубной привычке.

Мексика делает первые шаги к созданию открытой границы с США

Министерство иностранных дел Мексики планирует увеличить количество пропускных пунктов на границе с США, а на каждом действующем пункте построить дополнительные проезды. По словам представителя министерства, заведующего северной границей страны, Артуро Гонзалеса, это первые шаги на пути к созданию открытой границы с северным соседом Мексики.

На практике необходимость увеличения пропускной способности мексикано-американской границы, которая тянется более чем на 3 тысячи километров, связана с ростом количества перевозок и активной торговлей между двумя странами. "Я бы хотел достичь такого доверия, которое сложилось в рамках Евросоюза, страны которого объединены общими устремлениями", — заявил Гонзалес в интервью. По его словам, решения о местоположении новых пропускных пунктов принимаются в Мексике годами, и эту традицию надо нарушить.

Между тем именно через границу с Мексикой в США идет основной поток нелегальных иммигрантов. По данным американских властей, ежедневно до четырех тысяч человек проникают на территорию Соединенных штатов незаконным путем. Среди нелегалов помимо латиноамериканцев часто встречаются граждане Афганистана, Ирана, Ирака, Египта, Китая, России и Болгарии.

Сильвио Берлускони уменьшил Германию

Премьер-министр Италии Сильвио Берлускони предложил изменить систему подсчета населения стран Евросоюза. Население страны определяет число мест в Европарламенте. Согласно предложению Берлускони, считать следует не число жителей страны, а число граждан, имеющих право голоса на выборах. Эта норма, в случае ее принятия, "уменьшит" население Германии на семь миллионов человек. Как следствие, немцы потеряют возможность влиять на политику ЕС. В настоящее время Германия считается самой большой и влиятельной страной Союза.

Дело в том, что немецкие иммиграционные законы являются самыми жесткими в Европе. Это привело к тому, что из 82-миллионного населения ФРГ 7,3 миллиона составляют иммигранты, которые не могут получить паспорт, но живут на территории страны.

Германия уже отреагировала на инициативу итальянцев. "Если вы начнете обращать внимание только на гражданство, то мы подсчитаем всех этнических немцев в Аргентине и Бразилии", — заявил немецкий дипломат. По его словам, жителями страны являются люди, живущие на ее территории, и это положение зафиксировано ООН.

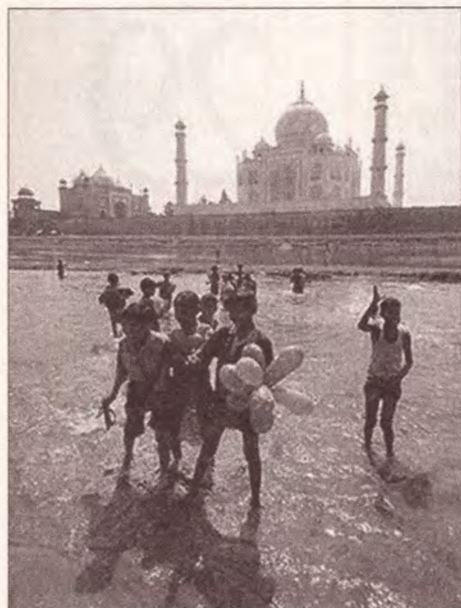
Потасовка в Храме Гроба Господня

В Иерусалиме в Храме Гроба Господня произошла потасовка между верующими Греческой православной церкви и монахами из ордена францисканцев. Израильская полиция арестовала по меньшей мере четверых участников драки. Как сообщается, причиной спора стала дверь, не закрытая кем-то во время церковной службы.

"Несколько верующих получили легкие ранения, — заявил агентству Франс Пресс представитель полиции Иерусалима. — И когда полиция попыталась их разнять, полицейские также были ранены".

Храм Гроба Господня построен на месте, где, как полагают, был похоронен Иисус Христос.

Фотовзгляд

В Индии начинаются празднования 350-летнего юбилея самого известного исторического памятника страны — мавзолея Тадж-Махал.

Шотландские парламентарии подарят эту скульптуру королеве Елизавете II.

В Израиле отмечают праздник Суккот — в память о сорокалетнем блуждании евреев в пустыне.

Фото Би-Би-Си.

Необычный рекорд «Мерседеса»

Музей "Мерседеса" в Штутгарте вскоре пополнится новым экспонатом. Это автомобиль модели 240D, который поставил рекорд выносливости. Принадлежащий греческому таксисту из Салоник, "Мерседес" почти за 30 лет безупречной работы наездил 4,6 миллиона километров. Чтобы представить себе, чему равняется такое расстояние, достаточно сказать, что это 115 кругов по экватору Земли или 6 расстояний до Луны. Греческий таксист, в частности, использовал свой уже не очень молодой автомобиль для доставки медикаментов в Белград в период балканского конфликта. За 800 рейсов, которые ему пришлось сделать, машина ни разу не подвела. Модель 240 была по-настоящему культовым автомобилем германских таксистов. О ней ходили легенды. А когда "Мерседес" менял модельный ряд для такси, были отмечены забастовки. Водители ни за что не хотели расставаться с любимой "рабочей лошадкой".

ЛЮБОПЫТНО

В Швеции целый город будет перенесен на новое место

Власти Швеции намерены перенести на новое место город Кируна, расположенный на севере страны, в Лапландии. Это связано с опасностью того, что город может провалиться под землю. Под Кируной расположены шахты и рудники, благодаря которым город и возник около ста лет назад. Несмотря на то, что в настоящее время пустоты, образовавшиеся на глубине одного километра под городом, не угрожают его жителям, власти намерены полностью перенести центр населенного пункта в течение ближайших десяти лет.

По словам представителя государственной горнорудной компании LKAB, которой принадлежат шахты, первыми переедут железнодорожный вокзал и высокоскоростное шоссе. Затем на большие трейлеры погрузят жилые дома. Чтобы переместить здания мэрии и церкви, их разберут на несколько частей. Новое место для центра города пока не определено.

«Макдоналдс» во Флориде взорвали из-за дрянного коктейля

Три молодых американца взорвали небольшую самодельную бомбу в "Макдоналдсе" в городе Лейкленд, округ Полк, штат Флорида. Причиной их поступка стало недовольство качеством молочного коктейля, поданного им в закусочной. По словам представителя местной полиции, обвинения предъявлены 19-летнему Педро Гарза и двум братьям, 19-летнему Джошуа Хэки, сотруднику Береговой охраны, и 21-летнему Натаниелу Хэки, который оказался военнослужащим.

По информации следствия, молодые люди смешали чистящее средство для туалета и алюминиевую пудру в пластиковой бутылке из-под воды, которую они затем закрыли и поставили на столик рядом с уборной. В результате взрыва никто из посетителей "Макдоналдса" не пострадал, а заведению был причинен минимальный ущерб.

В Англии разучились готовить традиционные завтраки

Гостиницы Великобритании, всегда славившиеся великолепной кухней и большими порциями, теперь все чаще повергаются критике со стороны своих жильцов. Недовольство вызвано не только уменьшением порций, но и качеством традиционных завтраков. Как отмечается в исследовании, проведенном журналом "Which? Guide to Good Hotels", большинство гостиниц включают в оплату номера 25 фунтов за завтрак. Однако эти деньги все чаще и чаще постояльцы платят впустую, поскольку вынуждены отказываться от трапезы. Это связано не столько с тем, что многие рассматривают завтрак как "второстепенное дело", пишет журнал, но происходит скорее из-за недобросовестности хозяев отелей и поваров.

Один из недовольных постояльцев сетует, к примеру, на то, что ему подали уже остывший, но подогретый в микроволновке омлет. "Выглядело это на тарелке весьма забавно", — иронизирует он. Другой жилец жалуется на разбавленный кофе, крошечные порции джема сомнительного качества и полное отсутствие свежих фруктов.

Представитель британской ассоциации отелей заявил, что тенденция к ухудшению качества обслуживания действительно имеет место. "Это началось уже давно, — говорит он. — Но ни в коем случае не оправдывает тех, кто позволяет себе обманывать постояльцев".

ДУХОЎНЫ СКАРБ

Энцыклапедыя «Народнай волі», выпуск № 84

Ігнат Манькоўскі

Ажаніў сам Павел І

Ігната Манькоўскага энцыклапедычныя даведнікі згадваюць як публіцыста, асветніка, удзельніка літаратурнага руху на Віцебшчыне ў першай палове XIX стагоддзя. Але і жыццё самога яго вартае цікавай кнігі.

Нарадзіўся Ігнат Антонавіч каля 1765 года на Віцебшчыне. Пра яго раннія гады нічога не вядома. Выказваюцца меркаванні, што, калі падрос, вучыўся ў адным з езуіцкіх калегіумаў, а потым працягнуў адукацыю. Адно можна сказаць: выхоўваўся ў галечы. Яго бацька — дробны памешчык, збіраў грошы, каб прыдбаць новы маёнтак. Пасля закапаў іх у лесе. Конюх падгледзеў месца схованкі і ўцёк з грашыма. Антон Манькоўскі вельмі перажываў, што абяздоліў сваіх дзяцей, і пайшоў у манастыр.

Ігнат Антонавіч службу пачаў у 1783 годзе, калі ўладкаваўся ў нейкую канцылярыю ва ўсходняй Беларусі. Крыху пазней апынуўся ў Магілёве, дзе ў 1797 годзе пазнаёміўся з Рахіль Макавецкай. Маладыя людзі пакахалі адзін аднаго, але бацька Рахіль Антон Макавецкі, які ў свой час з'яўляўся камергерам у караля, і слухаць не хацеў аб шлюбе дачкі з Манькоўскім, які тады быў толькі калежскім асэсарам.

Невядома, чым бы ўсё скончылася, калі б Рахіль не аказалася дзяўчынай рашучай. Даведаўшыся, што ў Ігната ёсць знаёмыя пры царскім двары, яна прапанавала каханаму адвесці ліст самому імператару, у якім прасіла Паўла I дапамагчы. Ігнат згадзіўся на такую нечаканую прапанову і паехаў у Пецярбург. Павел I, даведаўшыся аб просьбе, рассмяяўся і вырашыў дапамагчы.

У Магілёў Макавецкі вярнуўся з пісьмом цара, якое і ўручыў будучаму цесцю:

"В С.- Петербурге, февраля 17-го 1797 года

Господин действительный статский советник Маковецкий. Я получил письмо от дочери вашей; но что оно писано чистосердечно, в том имею многие доказательства, уверившие меня о страсти ее к советнику Маньковскому и о желании быть его женою. Согласие ваше на увенчание таковой взаимной их любви может составить их счастье, и я надеюсь, что вы, по чадолюбию, не воспротивитесь тому. С моей же стороны, для поспешества оному пожаловал я жениху чин, место и деревню. Пребываю впрочем вам благосклонный.

Павел".

Макавецкаму нічога не заставалася, як згадзіцца на тое, каб дачка выйшла замуж за Манькоўскага. Калі ж адгуло застолле, Макавецкі паспяшаўся паведаміць у сталіцу, што зроблена ўсё так, як таго і хацеў цар. Павел I не пакінуў гэты ліст без адказу. Як і не забыўся пра свае абяцанні павысіць Манькоўскага ў званні, а таксама падарыць яму пасаду і вёску. Хутка ў Магілёў прыйшло чарговае пісьмо ад імператара аб наданні калежскаму асэсару Манькоўскаму чына надворнага саветніка і аб прызначэнні яго ў Камянец-Падольскі губернатарскім пракурорам, а таксама аб перадачы яму ў пажыццёвае карыстанне казённага Буеўскага маёнтка, які знаходзіўся ў дванаццаці вёрстах ад Віцебска.

У Камянец-Падольскім губернскім пракурорам Ігнат Антонавіч працаваў нядоўга і ў 1801 годзе атрымаў гэткую ж пасаду ў Віцебску. Займаўся, безумоўна, справамі, якія выконваюць і іншыя пракуроры. У той жа час і адрозніваўся ад іх тым, што быў неабыякавы да гісторыі роднага краю. Прынамсі, калі ў 1803 годзе жыхары Віцебска пачалі прымаць захады аб зацвярджэнні ім ранейшых правоў і прывілеяў, ахвотна падтрымліваў іх намаганні.

Відаць, не без падказкі Манькоўскага яны звярнуліся з хадайніцтвам аб задавальненні сваіх патрабаванняў да тагачаснага міністра юстыцыі Расіі, вядомага пісьменніка Гаўрылы Дзяржавіна. Гаўрыла Раманавіч таксама з разуменнем паставіўся да гэтай просьбы. А Манькоўскі паклапаціўся, каб у сталіцу былі своечасова пасланы 11 грамат, выдадзеных у розны час польскімі каралямі, што пацвярджалі прывілеі віцябчан.

Сам жа ў гэты час прыдбаў вёску Мазалава, якая знаходзілася непадалёку ад Буеўскага маёнтка. А неўзабаве меў і цудоўную сядзібу, якой сам даў назву "Мілае". Гэты маляўнічы куток знаходзіўся каля вёскі Мазалава. Паміж дзвюх невысокіх гор, адна з якіх была пакрыта яловым лесам, а на другой знаходзіўся бярозавы гай, працякала невялічкая рэчка. Уздоўж яе, а таксама паміж гэтымі гарамі знаходзілася невялікае ўзвышша, з якога далёка бачыліся навакольныя лясы і палі, узгоркі і курганы. Калі Манькоўскі ўпершыню пабываў тут, загарэўся жаданнем прыдбаць гэты куток за грошы, атрыманыя на пасаг у час жаніцьбы. Калі стаў уладальнікам, пабудаваў на ўзвышшы вялікі мураваны двухпавярховы дом, а з тыльнага боку яго паставіў гаспадарчыя пабудовы.

Сам звычайна праводзіў у Мілым летні час, у асноўным жа ў маёнтку жыла жонка з сынам, якога, як і дзядоў, назвалі Антонам. Антон гадаваўся добрым, паслухмяным хлапчуком, а калі падрос, паступіў у прэстыжны пажаскі корпус.

Ігнат Антонавіч заставаўся задаволены сваёй працай, а ў вольны час цікавіўся гісторыяй, мастацкай літаратурай. Спрабаваў пісаць — па некаторых звестках і па-беларуску, хоць найчасцей карыстаўся рускай мовай.

Калі сюды дадаць узаемную любоў да жонкі, дык можна сказаць, што панавала тая сямейная ідылія, калі існуе паразуменне, павага адзін да аднаго, а таму і прысутнічае ўпэўненасць у заўтрашнім дні. Аднак гэтай ідыліі паклала канец Айчынная вайна 1812 года, якая прынесла з сабой, як і ўсе войны, слёзы, разруху, смерць. Што сам перажыў у гэты час і якая напасць напаткала родны край з прыходам напалеонаўскага войска, добра відаць з "Пісьма з Віцебска", напісанага Манькоўскім у 1813 годзе і апублікаваным у тым жа годзе ў часопісе "Сын отечества". Гэты твор цікавы тым, што па сутнасці з'яўляецца адным з першых дакументальных сведчанняў аб бясчынствах французаў на беларускай зямлі.

Баі пад Віцебскам, як вядома, пачаліся 13 ліпеня 1812 года. Незадоўга перад гэтым было прынята рашэнне эвакуіраваць губернскія ўстановы ў Вялікія Лукі, адкуль яны былі перавезены ў Лугу. З іншымі ад'язджаў і Ігнат Антонавіч: "15 ліпеня 1812 года, атрымаўшы дазвол выехаць, у пачатку апошняй пад Віцебскам баталіі, калі наўкола ўсё дымілася і палымнела, калі вочы мае на працягу трох дзён запар стаміліся глядзець на жахі вайны, закураны парахавым дымам і ледзь жывы ад яго, аглушаны стрэламі і запырсканы крывёю раненых, якіх прыносілі да маёй кватэры і якім я стараўся дапамагаць, — я пакінуў Віцебск, даўшы блаславенне сыну, які прымчаўся з бівуакаў на хвіліну, каб атрымаць яго..."

"Пісьмо з Віцебска" не прэтэндуе на высокую мастацкасць ды падобнай задачы перад сабой Манькоўскі і не ставіў. У яго была іншая мэта: адштурхоўваючыся ад асабістых назіранняў, а часам і ад уласнай біяграфіі, паказаць, што прынеслі з сабой на мірную зямлю захопнікі, як насаджалі яны паўсюдна свой парадак, сеючы зло і смерць. І з гэтай задачай ён паспяхова справіўся, таму "Пісьмо з Віцебска" і ўспрымаецца як важны дакумент эпохі, у якім праўдзіва адлюстравана французская акупацыя Беларусі.

Асуджэнне Манькоўскім Напалеона — гэта асуджэнне насілля ў любых яго праявах і схіленне галавы перад мужнасцю народа, а калі глядзець шырэй — у "Пісьме з Віцебска" гучыць праклён усім заваёўнікам, якіх урокі папярэднікаў нічому не вучаць: "Нарэшце, і сам вялікі (*Напалеон.* — **М. Я.**) пасля дарэмных намаганняў разбурыць ці прынізіць Расію, пасля таго, як знікла яго мара даць ёй свае законы, убачыў, што вялікасць яго магла здавацца велічэзнаю ў іншых месцах і што ў Расіі ён пігмей. Ён уваходзіў у Расію з пыхаю Аляксандра Вялікага, з ганарлівасцю Аціллы Грознага, з татарскім варварствам Батыя, а выйшаў ці лепей сказаць уцёк, як бегляк. Так калісьці ў старажытныя часы Мамай, а на пачатку мінулага стагоддзя — Карл XII урываліся ў Расію з агнём і мячом і гінулі ад непахіснай мужнасці сыноў яе". Заклікаў: "Няхай згіне ўсякая вялікасць, якая заснавана на праліцці крыві чалавечай, што шкодзіць шчасцю і спакою народа".

У Віцебск Манькоўскі вярнуўся ў канцы кастрычніка 1812 года. Спачатку працаваў губернскім пракурорам, некаторы час выконваў абавязкі генерал-губернатара, а 8 красавіка 1813 года быў прызначаны віцебскім генерал-губернатарам і на гэтай пасадзе знаходзіўся да 1817 годзе, калі пайшоў у адстаўку і пасяліўся ў маёнтку Мілае.

Тэрмін знаходжання на пасадзе генерал-губернатара не такі і вялікі, каб належным чынам праявіць сябе. Дый звестак аб гэтай працы Ігната Антонавіча захавалася не так і шмат, але і тых, што дайшлі да нас, дастаткова, каб сказаць, што Манькоўскі належаў да людзей, высокая пасада якіх не толькі псуе, а і дазваляе яшчэ лепш раскрыцца чалавечым якасцям.

Калі адна з памешчыц паспрабавала расправіцца з сялянамі, якія ў час вайны змагаліся з французамі, бо бачыла ў напалеонаўцах вызваляльнікаў, выступіў на іх абарону. Гэтаксама разважліва дзейнічаў і ў іншых выпадках. Са спагадай ставіўся і да былых захопнікаў, якія ўжо не ўяўлялі ніякай небяспекі, а калі што і выклікалі ў добрай душы Манькоўскага, дык звычайнае чалавечае шкадаванне.

Пасля выхаду ў адстаўку і жывучы ў Мілым, Манькоўскі не толькі клапаціўся аб новаўвядзеннях на ўласнай гаспадарцы, а і марыў аб удасканаленні яе ў маштабах усёй краіны. Аб гэтым засведчылі вынікі конкурсу, аб'яўленага ў студзені 1830 года Імператарскім Вольным эканамічным таварыствам у Пецярбургу, якое прапанавала яго ўдзельнікам адказаць на пытанне, як найлепшым чынам, прычым пры найменшых выдатках, паправіць сялянскія пабудовы ў паўночнай і сярэдняй паласе Расіі і прыстасаваць іх з выгадай для далейшага развіцця земляробства, жывёлагадоўлі і прамысловасці.

У якасці першай прэміі абяцаўся залаты медаль і 50 чырвонцаў. Аднак пры падвядзенні вынікаў поўны медаль было вырашана не прысуджаць, а паўмедалём і 30 чырвонцамі ўзнагародзілі І. Манькоўскага. У 1833 годзе гэтыя выкладкі Ігната Антонавіча былі апублікаваны ў "Трудах 67-го года существования Императорского Вольного экономического общества" і сёння з поўнымі на тое падставамі могуць успрымацца як адна з прац, што сталі ля вытокаў беларускай эканамічнай навукі.

Эканамічныя пазнанні Манькоўскага таму і былі вялікімі, што ён увогуле меў глыбокія і разнастайныя веды ў розных галінах дзейнасці і стараўся многае ўвасобіць на практыцы. Нездарма сяляне з навакольных вёсак называлі яго чарадзеем. Не ў апошнюю чаргу і таму, што Ігнат Антонавіч у сваім маёнтку паспяхова праводзіў вопыты з электрычнасцю. Але дбаў ён аб тым, каб палепшыць і быт сялян.

Яшчэ ў 1800 годзе пачаў будаваць у сваіх вёсках хаты з комінамі — так званыя белыя, у адрозненні ад чорных хат, што ўзводзіліся без комінаў. Гэтым кінуў адкрыты выклік прыхільнікам старасветчыны, сярод якіх, як ні дзіўна, былі і некаторыя афіцыйныя асобы. Яны цалкам сур'ёзна сцвярджалі, што ў чорных хатах сяляне лепш саграюцца, а таму менш хварэюць, больш жывуць. Дый у курніках, упэўнівалі, лягчэй сушыць вопратку. У белых жа хатах, маўляў, часцей здараюцца пажары.

Іншай думкі прытрымліваўся Манькоўскі, калі пісаў: "Я вельмі сумняваюся, каб у дзвюх губернях (*меў на ўвазе Віцебскую і Магілёўскую.* — **М. Я.**), якія маюць сялян абодвух полаў каля мільёна, можна было знайсці ў курніках двух дзядоў стогадовых". І не без іроніі зазначаў: "... Рускі селянін (*вядома, меў на ўвазе і беларускага селяніна.* — **М. Я.**) па сваім фізічным складзе не мае нічога адметнага ад людзей іншых еўрапейскіх нацый, і навошта ж патрэбна менавіта яму аднаму чорная хата і дым?"

Вядома, пабудова белых хат абыходзілася даражэй, чым чорных, але Манькоўскі быў упэўнены, што ў такім выпадку частку выдаткаў павінны ўзяць на сябе памешчыкі. Марыў і аб тым, што і ў вясковых пабудоў з'явяцца прыгожыя фасады. Але для гэтага неабходны не толькі грошы, а і перакананне, што далей жыць так, як жыве вёска цяпер, нельга.

У асобных выпадках не абмяжоўваўся толькі развагамі, а і падмацоўваў свае рэкамендацыі чарцяжамі. Гэтак зрабіў, калі знаёміў з уласным, шмат у чым больш дасканалым спосабам, як рабіць у драўляных пабудовах вугал.

Добрае веданне Ігнатам Антонавічам жыцця беларускага народа, як і ягоная любоў да літаратуры, далі падставы некаторым даследчыкам называць І.Манькоўскага аўтарам ананімнай паэмы "Энеіда навыварат".

Першым падобнае меркаванне выказаў яшчэ Рамуальд Падбярэзскі. І меў на гэта падставы, бо, калі ўважліва знаёмішся з беларускай "Энеідай", шмат што сведчыць на карысць таго, што гэты твор мог напісаць менавіта Манькоўскі. Па-першае, яго немалыя літаратурныя здольнасці. Па-другое, тое, што ацэнка Айчыннай вайны 1812 года ў "Пісьме з Віцебска" і ў "Энеідзе навыварат" супадаюць. А яшчэ дэмакратычнасць светапогляду Манькоўскага.

На ўсе гэтыя якасці звярнуў увагу вядомы беларускі гісторык літаратуры і літаратуразнаўца Генадзь Кісялёў, але ён аргументавана і давёў, што падобных супадзенняў недастаткова, каб упэўнена выказацца на карысць аўтарства Манькоўскага. Ды важна, што Ігнат Антонавіч вельмі любіў гэтую паэму, ахвотна папулярызаваў яе.

Лёс наканаваў яму і далёка не радасныя хвіліны: перажыў смерць не толькі Рахіль, але і яшчэ аднай жонкі. Пахаваў дачку і сына, поруч з якімі і знайшоў свой вечны спакой (памёр 11 студзеня 1832 года). Над усімі магіламі ўзвышаўся агульны помнік. Надпіс на ім сведчыў: "Tu es morte, respekte donc les tombeaux des morts", што ў перакладзе з французскай мовы азначае: "Ты смяротны, дык паважай магілы памерлых".

Ігнат Антонавіч заўсёды паважаў іх, як і памятаў тое добрае, што было звязана з іхнім жыццём. А дома ў яго над сафою ў гасцінай ганарова вісеў у пазалочанай раме партрэт Паўла І. На другой жа сцяне ў больш сціплай аздобе размяшчаўся калектыўны партрэт Рахілі Антонаўны і сына ў пажаскім мундзіры.

Міхась ЯНОВІЧ.

Від з Замкавай гары на Езуіцкі калегіум.

Пра Ігната Манькоўскага можна прачытаць:

Кісялёў Г. Загадка беларускай "Энеіды". Мн., 1971.

БЫЛО...

А ведь тот гитлеровский генерал, оказывается, — мой «знакомый»!

Работая недавно в газетном зале Национальной библиотеки, где нередко бываю, изучая военно-архивные материалы периода Великой Отечественной войны, я наткнулся на сразу заинтересовавшую меня фотографию в газете "Народная воля" за 1 июля этого года. (*Думается, ее стоит воспроизвести вновь, фото внизу*). На ней запечатлены маршал Василевский и генерал армии Черняховский, допрашивающие двух пленных немецких генералов — Хольвитцера и Хиттера, которые впоследствии, в 1947 году, фигурировали в качестве обвиняемых на Витебском "нюрнбергском" процессе.

На то время я был уже первоклассником 13-й СШ г.Витебска. А тогда, в конце 1943-го... В общем, как ни удивительно это звучит, но увиденный на фото гитлеровский генерал-лейтенант, командир 206-й пехотной дивизии Хиттер (на снимке — крайний справа) оказался моим "знакомцем!" Не личным, конечно, но все же...

Это он, этот генерал, выгнал нашу семью и множество других местных жителей из-под Витебска из своих хат при обороне от наступавшей Красной Армии. Ему "обязаны" тысячи мирных жителей этого края — детей, женщин, стариков, ставших беженцами, неимоверными страданиями и лишениями. И хотя до освобождения от оккупации оставалось не так уж много времени, многие мои земляки не дождались этого часа.

...Не скрою, я был удивлен, ознакомившись в Национальном архиве Республики Беларусь с оперативной картой Белорусского штаба партизанского движения, помеченной 30-м декабря 1943 года и обозначившей, как на ней было указано, *"перемещение войск противника"* в направлении от деревень Тулова и Мишкуры в сторону Витебска. Ничего себе — "противник"! А это же была на самом деле та самая колонна изгнанных из домов по приказу Хиттера сельчан, среди которых оказалась и моя семья (мне на то время еще не было и четырех лет). Лишили нас жилищ потому, что на возведение оборонительных сооружений немцам срочно потребовалось разобрать на строительные материалы деревенские дома.

Что нам довелось пережить тогда, постараюсь воспроизвести хотя бы вкратце (не дай Бог, как говорится, никому такого). Да, я был мал, но многое запечатлела память в тех экстремальных условиях, многое напомнили родные, а также обнародованные ныне документы.

...В начале октября 1943 года Красная Армия уже освободила от немцев первые населенные пункты Витебской области. В это время наша семья — мама Вера Петровна Никитенко и я, мамина старшая сестра Евдокия с тремя детьми — проживала в дедовском доме в деревне Тулово.

В Витебске уже была слышна фронтовая орудийная канонада. Мой двоюродный брат Анатолий говорил: "Віцька! Чуеш, гарматы б'юць? Можа, гэта нашыя бацькі нас вызваляць ідуць?". Освобождения от оккупантов с нетерпением ждали настрадавшиеся люди. (Только потом мы узнаем из похоронки, что отец погиб еще в 1942-м, в воздушном бою. Отец же Анатолия, вернувшись с фронта, вскоре умер.)

Когда слухи о предстоящей насильственной эвакуации дошли до нас, ночью наши матери выкопали в огороде приличных размеров яму, ссыпали туда зерно, заложили ее досками, сверху насыпали слой земли, поверх всего устроили бурт свеклы. Эта крестьянская сообразительность спасла нашу семью от голодной смерти в 1944—1946 годах, когда мы вернулись домой, хотя от деревни осталось только несколько печей.

Однако я вновь забегаю вперед. А тогда, во второй половине декабря 1943 года на том месте, где ранее на правом берегу Питонки, притоке Витьбы, располагалось наше родовое хуторное село Латыши, немцы разместили штаб 206-й пехотной дивизии. Ею и командовал генерал-лейтенант Хиттер, начавший усиленно укреплять тыловой пояс обороны.

Ранним морозным утром 30 декабря наша семья получила распоряжение местных полицейских, обходивших дома выселенцев, быстренько собрать вещи, взять продукты на несколько дней и выходить на Туловский большак, двигаясь к Витебску. Наши матери быстро нагрузили двое больших саней, на детей надели все возможное. Меня как младшего (3 года 9 месяцев) укутали до полной потери подвижности. И... положили поверх вещей на вторые, меньшие санки, которые тащили сестра Зоя и братья Владимир с Анатолием. Впереди мама с тетей тянули большие санки, стараясь "привлечь" к этому и нашу отощавшую корову. Мы спустились вниз по деревенской улице к Туловскому большаку и вместе с другими, разной численности группами, двигались к городу, сопровождаемые немцами-конвоирами.

В какой-то момент я, смотревший на заснеженный большак с фигурками братьев и сестры, матери с сестрой, коровы и немца, вышагивавших впереди, утерял бдительность и при рывке саней скатился прямо в кювет. Увидев, что средство передвижения, на котором я недавно лежал, удаляется от меня, влекомое старшими детьми, я разразился такими криками, что меня быстро обнаружили и водворили на прежнее место. Этот эпизод, по-видимому, развлек и немца. Он не кричал на нас, отстающих, а молчаливо шел рядом. Мы прошли по Туловскому большаку (нынешние улицы Лазо и Чапаева в Витебске), спустились к площади Свободы и стали подниматься вверх к сохранившемуся мосту через Двину. Наша измученная корова остановилась, пришлось помогать ей преодолеть уличный подъем. Немец и на этот раз терпеливо смолчал. Наконец, мы преодолели мост и приблизились к трамвайному путепроводу под железнодорожным полотном, который вел в Марковщину, тут немец покинул нас. Наши матери приняли решение здесь же, под железнодорожным мостом, и заночевать.

Расстелили на снегу большое покрывало и после некоторых хлопот с коровой уложили ее на него. Обложили свою кормилицу тряпками, она успокоилась, согрелась и задремала. И мы все улеглись. Мать пристроилась к корове со стороны спины и пригрела у своего живота меня, а тетя Дуня, прижавшись к коровьему животу, согревала Зою и Анатолия. Морозная ночь прошла без треволнений, хотя корова несколько раз порывалась встать...

Что бы мне хотелось сказать, завершая один из эпизодов своих не очень детских воспоминаний? Да то, что всем жителям Беларуси, кто волей судьбы оказался на оккупированной врагом территории и остался верен Отечеству, родной земле, следовало бы, на добрый лад, дать статус участников ВОВ. Разве не так? Они сопротивлялись врагу изо всех сил, как могли — не только в подполье и партизанских отрядах. Прежде всего — в своей душе... Они прошли через "стандартный набор" дантовых мук немецкого оккупационного режима: грабеж, насилие, концлагеря, депортацию, угрозу смерти и саму смерть. Но остались людьми. А это было главное на пути к добытой всем миром Великой Победе.

Наша семья (май 1941 года). Слева направо: моя мать Вера Петровна Никитенко, я (здесь мне один год) и отец Петр Тимофеевич Толмачев, младший лейтенант, командир отряда летчиков-инструкторов Витебского аэроклуба имени Героев Советского Союза.

Виктор ТОЛМАЧЕВ,
доцент,
кандидат физико-математических наук.

Минск.

СПОРТ

Медальны план перавыкананы амаль удвая

Учора ў Афінах адбылося закрыццё Паралімпійскіх гульняў. У актыве нашых спартсменаў 29 узнагарод — дзесяць з іх залатыя.

На афінскі п'едэстал узняліся 33 беларускія спартсмены, якія заваявалі медалі ў пяці відах спаборніцтваў: веласпорце, лёгкай атлетыцы, стральбе з лука, плаванні і сілавым трохбор'і.

Такім чынам, айчынныя паралімпійцы — спартсмены з абмежаванымі здольнасцямі — перавыканалі медальны план, які быў пастаўлены ім на радзіме. А ён быў такі ж, як і ў галоўнай каманды краіны — 25 узнагарод. Нагадаем, што нашы алімпійцы атрымалі ў Афінах 15 медалёў.

Між іншым колькасны склад нашай паралімпійскай каманды быў у тры разы меншым, чым склад алімпійскай зборнай.

Грашовыя ўзнагароды за медалі для паралімпійцаў меншыя, чым для здаровых спартсменаў. Згодна з указам Аляксандра Лукашэнкі, за паралімпійскае золата спартсмен атрымае 12 тысяч долараў, за серабро — 6, а за бронзу — 4 тысячы.

У Раўбічах чэмпіянату свету не будзе... Пакуль?

Як вядома, наша краіна выставіла сваю кандыдатуру на правядзенне чэмпіянату свету па біятлоне 2009 года.

Але днямі высветлілася, што Беларусь не будзе прымаць сусветнае першынство. Такое рашэнне было прынята на кангрэсе Міжнароднага саюза біятлона, які прайшоў у Балгарыі. Кандыдатура нашай краіны была адхілена ў чацвёртым туры, калі пра сваё жаданне правесці чэмпіянат свету заявіла Карэя.

Дарэчы, прадстаўнікі нашай дэлегацыі падтрымлівалі кандыдатуру расійскага Ханты-Мансійска. Аднак умовы правядзення чэмпіянату свету па біятлоне 2009 года, якія прапанавалі карэйцы, аказаліся больш прывабнымі, што ў выніку і адыграла сваю ролю ў вызначэнні гаспадара сусветнага першынства.

Карацей кажучы, нашай краіне застаецца чакаць лепшых часоў. Дзеля справядлівасці варта адзначыць, што спецыялісты высока ацэньваюць шанцы Раўбічаў на прыняцце сусветнага першынства ў 2011 альбо 2012 годзе.

Ірына Вялянкова: «Штурмуем шостую па вышыні гару планеты»

Майстар спорту міжнароднага класа па альпінізме мінчанка Ірына Вялянкова пачала пакарэнне адной з самых высокіх горных вяршынь планеты — Чо-Айю ў Гімалаях. Яе вышыня — 8201 метр.

Наша спартсменка ўваходзіць у склад інтэркантынентальнай экспедыцыі, якая прысвечана 50-гадоваму юбілею з дня першага ўзыходжання на гэтую вяршыню. Дарэчы, Чо-Айю — шостая па вышыні вяршыня Зямлі. Акрамя нашай Ірыны Вялянковай, у склад экспедыцыі ўваходзяць альпіністы Аўстраліі, Аўстрыі, Бельгіі, Бразіліі, Непала і ЗША.

Ірына Вялянкова ідзе ў адной звязцы з непальцам Мінгмай. Днямі яны падняліся з базавага лагера АВС у другі лагер, які знаходзіцца на вышыні 6400 метраў.

"Калі не падвядзе надвор'е, то ў ноч на 29 верасня плануем штурм гары. Выйдзем недзе ў 4—5 гадзін раніцы, каб каля 11 гадзін узняцца на вяршыню. Малю Бога, каб усё было добра. З сабой нясу сцяг роднага Мінска, а таксама сцяг майго генеральнага спонсара — "Беларускай асацыяцыі міжнародных перавозак".

Як расказала Ірына Вялянкова, калі першая спроба штурму гары будзе няўдалай, то потым Ірына Вялянкова і Мінгма сыдуць уніз, адпачнуць і зробяць яшчэ адну спробу пакарэння вяршыні.

Застаецца здзіўляцца і захапляцца мужнасці і настойлівасці беларускай альпіністкі. Нагадаем, што Ірына — адзіная спартсменка ў сусветным альпінізме, якая робіць такія сур'ёзныя ўзыходжанні. Дзевяць год таму ў Гімалаях спартсменка атрымала мацнейшае абмаражэнне ног. Пасля дзесяткаў аперацый, згубіўшы частку ступняў, Ірына Вялянкова здолела вярнуцца ў альпінізм.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Вольгу Антропаву пачалі рыхтаваць да конкурсу «Міс свету»

Міс Беларусь — 2004" Вольгу Антропаву пачалі рыхтаваць да ўдзелу ў конкурсе "Міс свету", які пройдзе 4 снежня ў Кітаі.

Як паведаміла БелаПАН дырэктар Нацыянальнай школы прыгажосці **Вольга Сярожнікава,** да 1 кастрычніка ў аргкамітэт конкурсу неабходна даслаць пакет дакументаў, які б уключаў анкетныя даныя канкурсанткі, партфоліо, відэаздымку Нацыянальнага конкурсу прыгажосці "Міс Беларусь — 2004", некалькі кантрактаў. Паводле яе слоў, унёсак за ўдзел у конкурсе "Міс свету" складае 4,5 тыс. фунтаў стэрлінгаў.

Дырэктар Нацыянальнай школы прыгажосці таксама паведаміла, што ўжо на пачатку лістапада В.Антропава адправіцца ў Кітай, а дагэтуль з ёю будуць працаваць псіхолаг, стыліст, харэограф і педагог па акцёрскім майстэрстве. Адзін з мінскіх салонаў выказаў жаданне стварыць спецыяльна для Вольгі сукенку, у якой яна магла б выступаць на будучым конкурсе.

Плануецца таксама, што ў лютым 2005 года Вольга Антропава возьме ўдзел у еўрапейскім конкурсе прыгажосці.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

ЗДАРЭННІ

Загінулі ў аўтааварыі...

У выніку дарожна-транспартнага здарэння, якое адбылося ў горадзе Беразіно (Мінская вобласць), загінулі тры чалавекі.

Як паведамілі БелаПАН ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС Беларусі, прыкладна ў 15 гадзін 52-гадовы мясцовы жыхар падчас кіравання аўтамашынай "Фальксваген" урэзаўся ў "Форд", што стаяў ля краю дарогі. Двое пасажыраў "Фальксвагена" загінулі на месцы здарэння, вадзіцель памёр праз 8 гадзін у бальніцы.

Паводле звестак МУС, за мінулыя суткі на дарогах Беларусі зарэгістравана 19 ДТЗ, у якіх 10 чалавек загінулі і 14 атрымалі раненні рознай ступені цяжкасці.

У Гродне выяўлена група фальшываманетчыкаў

Як расказалі БелаПАН ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС Беларусі, у адным з магазінаў абласнога цэнтра быў затрыманы 43-гадовы ўраджэнец Азербайджанскай Рэспублікі, без пэўнага месца жыхарства і роду заняткаў. Падчас разліку за прадукты харчавання ён прад'явіў фальшывую купюру вартасцю 50 тысяч беларускіх рублёў. Следча-аператыўнай групай Кастрычніцкага РАУС папярэдне ўстаноўлена, што гэтую купюру з мэтай збыту гэты чалавек набыў у непрацуючага, раней судзімага за крадзеж 22-гадовага мясцовага жыхара. Пры затрыманні гродненца супрацоўнікі міліцыі канфіскавалі ў яго 9 фальшывых купюр.

Далейшы разбор дазволіў устанавіць, што гэтыя купюры вырабіў іншы жыхар Гродна — 15-гадовы малады чалавек. "Праца" праводзілася на кватэры яго 14-гадовай знаёмай. Пры вобыску на кватэры хлопца міліцыянеры канфіскавалі матрыцу кампакт-дыска, 10 дыскет, сістэмны блок да камп'ютэра і прынтэр.

Ураджэнец Азербайджанскай Рэспублікі і збытчык фальшывых купюр арыштаваны. Праводзіцца следства.

Фальшывыя грошы выпускалі непаўналетнія

У гарадскім пасёлку Шуміліна (Віцебская вобласць) супрацоўнікамі аддзялення аховы і АБЭЗ РАУС затрыманы трое непаўналетніх навучэнцаў 2-га курса Гарадоцкага аграрна-тэхнічнага каледжа і двое навучэнцаў СШ № 2.

Падлеткі збылі ў краме дзесяць фальшывых купюр вартасцю па 10 тысяч рублёў. Пры доглядзе ў затрыманых было знойдзена яшчэ сем фальшывых купюр вартасцю 50 долараў ЗША. Як стала вядома, усе купюры выраблены з выкарыстаннем камп'ютэрнай тэхнікі вучнямі 11-га класа СШ № 2.

У дачыненні да непаўналетніх распачата крымінальная справа па артыкуле 221 ч. 1 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь "Выраб, захоўванне альбо збыт падробных грошай ці каштоўных папер".

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Чытайце нас у Інтэрнеце http://nv.promedia.by

29
верасень

СЕРАДА
Усх. 7.09 Зах. 18.51
Даўж. дня 11.42
Поўня 28 верасня

210 гадоў з дня нараджэння І. Ходзькі (1794—1861), пісьменніка, мемуарыста
475 гадоў з дня ўвядзення ў дзеянне першага Статута Вялікага княства Літоўскага (1529), збора законаў права
100 гадоў з дня нараджэння Л.У. Голуба (1904—1994), кінарэжысёра, на-

Среда, 29 сентября

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12,00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.10, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.30, 08.30, 19.55 "Деловая жизнь".
09.05, 20.05 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.05 "Арсенал".
10.30 "Один день на природе". Сериал.
11.05, 17.05 "Богатые и знаменитые". Сериал.
12.10 "Прогулка с придурками". Комедия.
13.40 Мультфильм.
14.05 Видеофильм АТН.
14.15 "На перекрестках Европы".
15.15 "Невероятные приключения командора Кусто". Мультсериал.
16.00 "5x5".
18.15 "Выборы-2004".
19.00 "Спасатели".
19.30 "Здоровье". Тележурнал.
21.00 "Панорама".
21.40 Футбол. Лига чемпионов. "Барселона"—"Шахтер".
23.40 Люди встречаются, люди влюбляются...".
00.30 Футбол. Лига чемпионов. Обзор игрового дня.

ОНТ

07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 18.00, 20.30, 23.30 "Наши новости".
07.05 "Наше утро".
09.05, 18.55 "Клон". Сериал.
09.55, 16.30 "Фабрика звезд".
10.25, 15.40 "Дом". Реалити-шоу.
11.15 "Не только о футболе".
11.35 "Дисней-клуб".
14.50 "Женщины в любви". Сериал.
17.00 "Пять вечеров".
18.15 "Пан или пропал". Поединок с Николаем Фоменко.
20.00 "Время".
21.05 "Черный ворон". Сериал.
22.15 "Участок". Сериал.
23.45 "Народный артист".

РОССИЯ

07.45, 19.55 "Красная площадь". Сериал.
08.45, 16.50 "Ундина. На гребне волны". Сериал.
09.45, 18.50 "Вести. Дежурная часть".
10.00, 16.00, 19.00 "Вести".
10.30, 19.30 "Местное время. Вести — Москва".
10.50 "Бедная Настя". Сериал.
11.50 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
16.20 "Кулагин и партнеры". Сериал.
17.50 "Марш Турецкого". Сериал.
19.50 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 "Штрафбат". Сериал.
22.00 "Вести+".
22.20 "Битва над океаном". Док.фильм.
23.15 "Эксперт".
23.30 "Коррупция". Детектив.

ЛАД

06.30 EURONEWS.
08.00, 14.00, 20.45 Новости.
08.10 "Мир вашему дому".
08.20 "Эпизоды".
09.00 "Острова".
09.40 "Секретный фарватер". Худ.фильм.
10.50, 15.40 Мультфильмы.
11.05, 19.00 "Багряный первоцвет". Сериал.
11.50 "Обычный необычный день".
12.20 "Алмазные шпаги". Мелодрама.
14.10 "Настальжи".
14.35 "Золотое сечение".
15.05 "Не зевай!".
15.15 "Бум".
16.10 "Славянский базар в Витебске-2004". Избранное.
16.20 "Нежный возраст". Сериал.
16.50 "Радошковичские росстани". Док.фильм.
17.05 "Из архивов БТ".
17.35 "Площадь искусств".
18.00 "Выборы-2004".
19.50 "Дела семейные".
20.30 "Колыбельная".
21.00 "Апокриф". Ток-шоу.
21.40 ("Культура") "Эпизоды".

НТВ

09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 "Сегодня".
09.15 "Преступление в стиле модерн".
09.50 "Женский взгляд".
10.20 "Растительная жизнь".
10.55, 18.40 "Граф Крестовский". Худ.фильм.
15.20 "Принцип домино".
16.25 "Фабрика грез". Сериал.
17.35 "Чрезвычайное происшествие".
19.50 "Кодекс чести". Сериал.
21.00 "Страна и мир".
21.40 "Секс в большом городе". Сериал.
22.20 "Совершенно секретно".
23.15, 23.45 "Свободное падение". Триллер.

СТВ+RenTV

06.30, 17.50 "Минщина. Люди, события, факты".
06.45 "Утро столицы".
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.50 "24 часа".
07.50, 20.05 "СТВ-спорт".
08.10, 18.15 "Минск и минчане".
08.25, 20.20 "Автопанорама".
08.45 "Тема дня".
09.00 "Таракан-робот". Мультсериал.
09.25 "Поцелуй мумии". Триллер.
11.10 "Закон и криминал".
11.30 "Горячий лед".
12.00 "Час суда".
13.00 "Судьбы своей хозяйка".
13.50, 18.30 "Солдаты". Сериал.
14.50 "Пауэр рейнджэрс, или Могучие рейнджеры. Потерянная галактика". Сериал.
15.15 "Рыцари-забияки". Мультсериал.
15.40 "Кот по имени Ик". Мультсериал.
16.10 Мультфильмы.
16.50 "Игровой рефлекс".
17.00 "Дружная семейка". Сериал.
18.00 "Здравствуйте, доктор!".
20.40 "Добрый вечер, малыш".
20.55 "Осень в Нью-Йорке". Мелодрама.
23.15 "Технология".
23.30 "Баскетбольная среда".
23.50 "Секретные материалы". Сериал.
00.40 "Новости СНГ".

8-Й КАНАЛ

07.00, 16.45 "И это все о нем". Сериал.
08.10, 17.50, 19.40 "Телемагазин".
08.15 "Классика Уолта Диснея". "Пострелята". Мультфильм.
09.15 "К-игра".
09.20 "Сокровища". Док. сериал.
09.40, 19.50 "Бригада". Сериал.
10.30 "Забытая мелодия для флейты". Комедия.
16.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
18.00 "Табор уходит в небо". Драма.
19.35 "К-видео" — "Топ-8".
20.45 "Вечарніца".
21.00 "Атомик Филмз" и "К-видео" представляют...
21.05 "Птичья клетка". Комедия.

ТВ ЦЕНТР

04.45, 06.30 "Настроение".
07.35 "Газетный дождь".
07.45 "Девушка с характером". Комедия.
09.20 Мультфильмы.
09.40 "Телемагазин".
10.00, 13.00, 17.00. 21.00 "События. Время московское".
10.15 "Дата".
11.10 "Отдел "Х".
11.50 "Квадратные метры".
13.05, 23.00 "Петровка, 38".
12.25 "Деловая Москва".
13.15 "Инспектор Кресс". Сериал.
14.30 "Мода non-stop".
15.00 "Регионы: прямая речь".
15.30 "Каля-маля".
16.00 "Уголовная полиция". Сериал.
17.15 "Русский век".
18.00 "Таковы эти женщины". Сериал.
18.50 "Пять минут деловой Москвы".
18.55 "Парижанка". Комедия.
20.40 "Медвежье Припьянье". Спецрепортаж.
21.40 "Материк".
22.30 "Времечко".
23.20 "25-й час. События. Время московское".
23.45 "Супердиск".
00.00 "Салли Хеммингс — американский скандал". Драма.
01.05 "Синий троллейбус".

EUROSPORT

09.30 Экстремальный спорт. "Молодежная зона".
10.00, 13.30 Футбол. Еврологолы.
11.00 Мультиспорт. "Всякая всячина".
11.30, 14.15, 15.30 Велоспорт. Чемпионат мира в Италии.
13.00 Футбол. Го-о-о-ол!!!
18.15 Теннис. Новичок.
18.30, 01.15 Бокс. Международные соревнования.
19.15, 02.00 Олимпийские игры. Тележурнал.
19.45 Мотоспорт. "Тест Драйв".
20.30 Конный спорт. Международные соревнования во Франции.
21.30 Конный спорт. Международные соревнования в Великобритании.
23.00 Гольф. Европейский турнир.
23.30 Парусный спорт. "Под парусами".
00.00 Олимпийские игры. Культурная программа.
00.15 Конный спорт. Show Jumping в Португалии.
00.45 Мотоспорт по средам.
01.00 Новости "Евроспорта".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 27 570 экз. Заказ № 742.